

اعلامیه هیأت تحریر

در باره تهدیدها به آزادی بیان

طی کمتر از یکماه اخیر از چهار مورد تعرض و تهدید علیه ژورنالستان رادیوها و مطبوعات غیر دولتی در مرکز و ولایات کشور گزارش داده شده است که متساقنه همگی به تنظیم جمعیت اسلامی افغانستان و شعب و فرق آن رابطه میگردند.

- احمد بهزاد گزارشگر افغان رادیو آزادی در یکی از مفتضحانه تربیت برخوردهای خشونت آمیز امیر اسماعیل خان والی هرات در حضور وزیر داخله کشور، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و نماینده خاص سرمنشی ممل متحدد، مورد تهدید، اهانت، حبس و لغت و کوب قرار گرفته و بالآخر هم با تهدید شدن به مرگ مجبور به ترک وطن گردید. اسماعیل خان یکی از ستون های محکم تنظیم جمعیت اسلامی است.

- ظهور افغان مدیر مستنول روزنامه آزاد اراده، در دفتر ذیب الله عصمتی معین وزیر معارف جناب یوسف قانونی، نسبت انتقادات نه چندان مهم از وزارت مذکور، طرف غصب، تنبیه و توقيف قرار گرفته و به دست ارگان امنیت و خارتوالی سپرده شد که اتفاقاً هر سه ارگان یاد شده تحت رهبری جمعیت اسلامی بوده و بر آنها سلطط بالمانع دارد. علاوه تهدیدات مرگ هم بر ظهور افغان نثار میگردد.

- سید حسین مهدوی مدیر مستنول جریده جوان و آزاد آفتاب، به علت نشر یک مقاله خیلی عادی با عنوان "عبر از دره پنجه" که طی آن نه تنها آداب کلام و حرمت مجاهدین و افتخاراتشان مراعات شده بلکه اتفاقاً نظر و پیشنهاد سازنده و حیاتی هم عنوانی مجاهدین دره نامدار پیشتر دارد، مرتباً به مرگ تهدید شده و حتی ارگان امنیتی مسؤول ساخته کارو زندگی اش اعلام داشته است که از تامین حفاظت جانی او معدور است.

- گزارشگر افغانی اژانس بین المللی رویتر در مزار شریف یا چند تن از همراهانش مورد ضرب و شتم و بستن و تحقیر و توهین قرار گرفته، موتو، وسائل خبری و دارالی شخصی اش توسط افراد واپسی به قول اردوی نمر ۷ غارت گردیده و ایشان دست بسته در حیرال عطا محمد قادر پر آوازه ملکی و نظامی جمعیت اسلامی افغانستان، باز هم به همین تنظیم مربوط است.

- علاوه بر این، در چار ولایت شمال شرقی افغانستان که عبارتند از بدخشنان، تخار، کندز و بغلان که تحت حاکمیت انحصاری این تنظیم قرار دارد، نه فقط به کوچکترین بارقه نشرات و مطبوعات آزاد اجازه داده نشده و نمیشود، بلکه جریده یگانه یعنی به نام "طلایه" که در شهر پلخمری اقبال نشر یافته بود، نیز توسط واپستان یه این تنظیم مورد تهدید و تخریف قرار گرفت.

- به همکان معلوم است که جمعیت اسلامی افغانستان پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ۸ ثور ۱۳۷۱ تا سقوط طالبان چه تحت ببرق حکومت اسلامی و چه مستقلانه یکی از طرف های جنگ های قدرت طالبان در کابل و سراسر کشور بود. پس از سقوط طالبان- دوره حکومت موقت و حکومت انتقالی افغانستان- نیز به طور آشکار پیوسته یک طرف هر جنگی در صفحات شمال، شمال غرب و بخصوص حوالی شیندن بیباشد.

- اینها البته واقعیت های علیه و عیان است، ناگزیر به اینکه در خفا ها چه مجاهدت هایی درین استقامت ها توسط ایشان انجام گرفته و میگیرد، تماس نگرفته. ابراز نگرانی مبنی اینکه این تنظیم که به یمن معجزات بی ۵۲ های امریکایی در از پر از اوردن رژیم طالبان قادر به ورود مجدد در کابل و بالآخره اتخاذ مقام بسیار قوی در دولت بسیار ضعیف پس از آن گردیده خدا نا خواسته از مساعی برای جبران نافات، انتقاد از خود و اصلاح اشتباها پر فاجعه گذشت، تلاش برای رجوع به مردم، اصول عدالت و دموکراسی و جامعه مدنی وغیره دست کشیده و مجدداً به مواضع و اعتیادات سابق که نتایج آن از آفات هم عیان است، بر میگردد و این علایم از احتمال بروز حالاتی بعراتب هم فوجی تر از فجایع سال ۱۳۷۱ و ادامه آن خبر میدهد.

بنابراین هیات تحریر جریده آزاد، ملی و غیر حزبی "طليع افغانستان" مستولیت ملی، میهني و حتی بین المللی خود میداند که مقام رهبری تنظیم جمعیت اسلامی و حکومت انتقالی اسلامی افغانستان را که باز هم این تنظیم در آن حرف اول را میزند، مخاطب قرار داده و پرسش بعمل آورد که آیا در مورد این واقعیت ها، دریافت ها و علایم خطر چه میگویند و چه میکنند؟

همچنان در زمینه عنوانی سازمان های بین المللی حقوق بشر، سازمان ملل متحدد، قوماندانی قوای آساف، رهبری ائتلاف بین المللی ضد تروریزم و کافه مردم افغانستان، جهان و جهانیان هشدار میدهیم که به این حقایق سرشخت و بزرگ و وحیم اعتنای لازم نموده و در حدود امکانات و مکلفت های خود اقدامات سازنده و ارزنده (علاج واقعه قبل از وقوع) را روی دست گیرند.

د ثور او ومه او اتمه خور او ورور دی

کړل، او خوک یې داسی شکنجه کړل چه نیمه خوا او ناقص الانضا شول.

په بل اړخ کې یې د ګوند په دنته کې داخلي تضادونه او دقدرت زوروکې دومره قوت واخیست. چې ګوندی مسئولینو یو د بل په وزلو او ګوبنه کولو داسی چېک پر له پسی بدلونونه رامنځ ته کول چې ټولنې یې د یو نسبی متوازنې او باشانه حالت خخه د یوی متزلزلې بې ثباتی ټولنې پر لور توفانی ګرځکوته په ډیره بې رحمي وروغورخوله، دا بدلونونه په خیل ذات کې لکه خنګه چې شخصیتونو یې په سیاسی ډګر کې تفاوت در لود به هماغه مقیاس یې په ټولنې کې هم په قومی او زینې او هم په سیاسی لحظه بیلابیل تاثیرات او غبر ګونونه در لول د دموکراتیک ګوند واکمنانو ددی دپاره چې په ټولنې کې خپلې بقاته دوام ورکړي په تطمیع کولو او همدا زاز ټولنې یو مین پیغامې وسله وال کسان د ملیشا په صورت د کلیوالی ټولنې مجاهدله ترکیب خخه بناري مناسباتو ته د دفاعی خواکونو په ترکیب کې خای پر خای کړل دا هغه توکمیزه خواکونه وو چې په بیلا بیلو مناطقو کې د خیل پر مختک او د مناطقو د تصرف پخاطري په مقابل کې نکدی پیسی تر لاسه کولی

۷، مخ

دا دوه تاریخي پیښی داسی ستري وي چې ز موږ د ټولنې وګړي به یې هيڅکله د خیل تاریخي ژوند په بهير کې هیری نکړي د غوښې داومي نیټي د ګودتا مدافعين د یو ذهنی برداشت په در لودلو سره چې خرنګه چې دوی فکر کوي. ګواکې ټول اولس فکر کوي، او که یې نه کوي باید فکر وکړي. چې دا انقلاب د مظلومو طبقو د مخکن سیاسی ګوند په وسیله او د شوراګانو د هیواد په مرستی بري ته رسیدلی. نو ټول اولس. عالم، ملا، داشمند، ډاکټر، انجینیر، استاد، کارگر، دهقان او د ټولنې تول وګړي باید بې تعدیره دا واکمنی په سیاسی لحظه و منی دا تفکر تر هغه حده پوری قوت و موند چې ددی پر خای چې خیل دموکراتیک اهداف او مقاصد؟ د ټولنې د سوکالی او دهیواد د رغونې په خاطر پلي کړي په سیاسی دېښنیویې لاس پوری کړ. ډلي . ډلي څوانان یې له کلیو او له بانیو خخه. له د کلیوالی ټولنې مجاهدله ترکیب خخه بناري مناسباتو ته د ډاهنون او ناحیو خخه. له مکاتبو او ادارو خخه. د ضد انقلاب تر عنوان لاندې پلچرخی، پلي ګون. شش درک ، د همنځ د حزب ناخیبو مراکزو او د ولاياتو زندانونو ته په بې دوده شاروا وو چې تاریخ یې ساری نه وولیدلی ولپردول. خوک یې چارماری او اعدام

کامیابی های کوچک - ناکامی های بزرگ

دانگ بر اعتراضات و تعهدات رئیس دولت

- مليشایی و چیزهایی که بېرکان خود.

جنګ سالاری، قوماندان سالاری و ټنګ سالاری نامیده اند.

- استواری و استقامت شایان تحسین در

برابر چالشها از سوءقصدهای فیزیکی ناکام

گرفته تا هدف ګیری های فرسایشی روانی.

- ازانه کامیابانه یک نماد جالب و پیسابقه

از یک زعامت ملی و داکتر عاری از تعیض و

تمایز در برآور اقام و طبقات ګوناګون مردم.

- تبارز یک نماد دموکرات منشی در برآور

پاره یې از مطبوعات و تظاهرات (ص ۳)

واعقی اداره و زحمات شبا روزی خود و تیم وفادار خویش، حتی سخنی به میان ټیاوردها نه که به نظر

من و شاید عده بیشتر مردم افغانستان عبارت ازین هاست:

- ګذاره په حوصله و تحسین برانګېز یا یک

کاینه عجیب الخلق، مصلحتی، غر مسلکی، معمول از

تضادهای مختلف و مناسبات چندین مجھوله و در

همال حال فاقد وحدت حرف و عمل لازم و

ضروری.

- تحمل عجیب و بزرگ مشانه تکش سعاده های

پرخوار و نیش، زهری و ګزنده ملوك الطوایفی

اعترافات جناب رئیس دولت انتقالی -

اسلامی افغانستان که در شماره پیشین این

جریده به نشر سپرده شد، واقعاً تکان دهنده

و اندیشه برانګېز است. ولی عادله نیست

که صرفًا روی همین نکات پیچید و آتجه را

معهذا پیاوې پیار میسوط اړانه ګردیده و

نادیده ګرفت که عبارت است از

دستاوردهای این دولت.

درخشنده نگاه، محترم ګرزوی با

برزگواری ویژه خود، از پاره یې دستاوردهای

نوی اساسی قانون او جنګ سالاران

هه ژوندی ټولنې د خیل طبیعی او ذاتی طرفیت له مخی، له خیل چاپریاں سره په بشپړ سموں او تطابق کې، د وخت او زمان په اورده تکلوری کې، تغیر، بدلون،

کې د طبیعی او تولیزو علومو دنده دا د، چې دیادو شوو ټولنې د جورېست، حرکت، بدلون او تکامل عینی قوانین کشف او د انسان په ګهې په

انسان د خیل تاریخ تبرو تجربو،

پوهې، ټاکل شوی نظم او قانونت په ریا کې پرمخ خې، دا لخکه چې انسان له طبیعی شعرو خخه سربړه ټولنې او تاریخی شعرو هم لري.

افغانی ټولنې د نړۍ دېبلابلو تاریخی تصدونو دحوزو له جملې خخه په یوه حوزه کې پرته ده ز مور هړواد که د تاریخ په اوردو کې، د ختیخ او

لوبیدخ تصدونو د مخامن کډو او تلاشي خلور لارې بدل کډه، خو دشلمې پېړې، په اوردو کې د سختو مخالفو او مختلفو متضادو ایديو لوژیکانو،

سیستمونو، پیسو، وسلو، سازمانو حکومتوونو او سیاستونو د تکر او تصادم نقطه هم ګټل کېږي.

افغانستان په وروستیو دربو لسیزو کې، دومره ستره غیزه زغملي او ګالالی ده چې د هړواد په تاریخ، اقتصاد، ټولنېزی تربیې، تجارت، صنعت، د

ژوند سوې، ادارو، رسم او رواج او داسی نورو برخو کې په ژورې اغیزې بندلی دی.

ن ورخ، د لومړۍ خل له پاره، د دی فرستې په بارې شوې، چې افغانان په خل کور کې سره جرګه شي او د نړیوالو مساعدو شرابیطو خخه په ګهې اخیستې سره

د پورتیو تکو مقاهمو په پام کې نیلو سره، نئی افغانی ټولنې ژوره مطالعه او هر اړخیزه خېړنې غواړی چې د هغې په ریا کې نوی اساسی قانون تدوین او ترتیب شي.

د ۱۱۱ (مخ)

آیا ایجاد اردوی ملی با اوضاع و شرایط کنونی ممکن است؟

- در این مقاله مباحثت ذیل را مطرح نموده ایم:
- تحلیلی فشرده از جریانات سیاسی این دوره
- اصلاحات یا انقلاب؟
- آنکنون در چه وضعیتی قرار داریم؟
- آیا راهی بسوی آینده روشن هست؟
- پرایلیم های اساسی:

مشکلات و مسائل اساسی ما برای پیرون رفت از بن
بست کنونی سه بعد دارد. عدم وجود یک دکترین
جامع در باره پیرون رفت از بحران و ساماندهی امر
توسعه و انشکاف، آشنازی نسل موجود دست اندر
کار در نظر و عمل، و نا مشخص بودن شیوه های
کار، نگارنده را توان و صلاحیت پرداخت تیوریک و
ارائه راه علمی در موارد فوق نیست. اما خود امر

متائبانه، با کلمات فرهنگ ملی، وحدت ملی،
همبستگی ملی، تفاهم ملی و غیره ترکیبات و مشتقان
آن عجب پرخوردهای سهل انگارانه و تعارف آمیز
صورت می گیرد. حال آنکه از کاربرندگان این مفاهیم،
درباره محتوی و مضمون آن پرسش شود. تعداد کمی
می توانند نصوصی روشن ارائه کنند و آن هم بسیار
متغیر و مختلف، مثلاً برگان و رهبان تنظیمها و
جماعت‌ها صاف و ساده کنار آمدن‌های خود را روی
اهداف و منافع خاص آن؛ هم نه چندان مشروع و مصدق
و وحدت و همبستگی ملی قلمداد می‌کنند و مصدق
آنرازی جورآمدن‌های بعد از به اصطلاح "سوءتفاهمن"
هایشان نشان میدهند. زمانیکه روشنگران
و پژوهشگران و متخصصین ما از اصطلاح فرهنگ ملی
استفاده می‌کنند، تصور مبهم و بغرنجی از آن ارائه
میدارند که بیشتر گمراه کننده است و مهمتر از همه در
باره تعریف ملت هم هنوز ایدیولوگ‌ها، نظریه پردازان
و سیاستمداران ما درک روشنی ارائه نداده است. اگر
تمق شود که ملت محصول تکامل دوره معین تاریخی
است که در آن اقتصاد، فرهنگ، سرنوشت، مقاصد و
منافع مشترک در داخل یک کشور، بر اقتصاد طبیعی،
فرهنگ بومی، مقاصد و منافع متعارض، مشکلات
مواصلات و ارتباطات، عقده های مترسب تاریخی
و غیره موانع غلبه یافته باشد. در چنین مرحله ای تشکل
میگردد و برای تحقق سرنوشت خود فرهنگ ملی،
اقتصاد ملی و دولت ملی می‌سازد.

اردوی ملی نیز یکی از همین مفاهیم است. ما در
گذشته اردونی داشتمی که تحت سرپرستی دولت شکل
گرفته بود و معلوم است که آن دولت هم تا چه
حد ملی بود. بنا بر این آن اردو نه تنها در دفاع از
استقلال ملی کوتاه آمد بلکه خود از عده ترین اهرم
های توطنه ها و مداخلات خارجی گردید و بعد در
خشش ساختن تلاشهای صلح نیز فعالیت نشان داد و
بالآخره در بر افروختن و تندتر کردن آتش ناق و جنگ
های ضد ملی و ضد وطن نقش بر جسته گرفت.

حال اوضاع وطن آشفته تر است. تصمیم
گیرندگان در باره اردو آن را یک ساختار انتلافی می
بینند و یا تلقی خود از وحدت ملی، نمایندگان و
معرفی شوندگان خود را نمایندگان وحدت و تفاهم
ملی می‌انگارند. در صورتیکه ممکن است با تحقق این
تصورات این مجتمع تازه شکل گیرنده به مرکز توطنه
های گروهی، افکار کوتایی و انصاری و غیره تبدیل
گردد.

و آنگهی آن اقتصاد ملی نیرومند که ما یک اردوی
ملی را سریا کنیم در اوضاع کنونی از کجا فراهم
میگردد؟ از کمک های خارجی ها؟ تکنولوژی اردو
چطور؟ تعلیمات تکنیکی و تحقیکی آن، و بالاخره آن
اهداف و مقاصد ملی روشن که بر مبنای مطالعه دوستان
و دشمنان احتمالی در سطح منطقه و جهان به پرسونل
اردوی ملی القا می گردد تا چه حد شکل گرفته است؟
و آیا ظرفیت ها و امکانات نظامی کشورهای ذیدخل
حداقل در سطح منطقه در اساس گذاری این اردوی
ملی تحلیل گردیده است؟ و ده ما سوال بسیار اساسی
و حیاتی دیگر. و آیا با وجود این ایامات، دشواری ها
و آشنازی های بکار بردن اصطلاح اردوی ملی نمیتواند
یک فرب و دروغ بزرگ تلقی شود؟ آرزومندیم در این
گیر و دار اهداف مغرضانه، عوام فریبی و بازی های
پشت پرده مطرح نباشد و فقط مسامحه و سهل انگاری
در استفاده از کلمات و مفاهیم به کار رفته باشد. ما
پیشنهاد می کنیم که به اقدامات کندک سازی کنونی
اصطلاح ایجاد یک نیروی انتظامی و امنیتی بکار بروند.
زیرا وظیفه که برای آنها در نظر گرفته شده است نیز
تامین امنیت داخلی است تا دفاع ملی. و ترکیب آن نیز
از پایین نه با معرفی افراد از طرف مراجع قدرت کنونی
بلکه از طریق جلب و احضار دوره مکلفت و از بالا با
منصبداران تا حد ممکن بی طرف و متخصص در نظر
گرفته شود. و از صاحبنظران متعدد و مخلص می
خواهیم که نه تنها خودشان در برابر این مفاهیم بزرگ
ملی حسas باشند بلکه حساست جامعه را نیز
برانگیرند. تا خدای ناخواسته از چنین اموری که حیثیت
شون ملی را دارند سوء استفاده نگردد.

مشکلات و مسائل اساسی ما برای پیرون رفت از بن
بست کنونی سه بعد دارد. عدم وجود یک دکترین
جامع در باره پیرون رفت از بحران و ساماندهی امر
توسعه و انشکاف، آشنازی نسل موجود دست اندر
کار در نظر و عمل، و نا مشخص بودن شیوه های
کار، نگارنده را توان و صلاحیت پرداخت تیوریک و
ارائه راه علمی در موارد فوق نیست. اما خود امر

مروری اجمالی بر

پس منظر تاریخی چهار دهه اخیر

سیاسی و ایدیولوژیک روی صحنه از فضای جنگ
سرد و قطبی بندی در عرصه بین المللی و عدم
پرداخت مشخص شان به سطح اقتصادی، سیاسی
و فرهنگی جامعه افغانی است. تجربه انتخابات و
شورا نیز پیراسته از همین تجربه منفی نیست.
گروهای تندرو و وابسته به ایدیولوژی چپ و
راست بهترین بهره را از مبارزات انتخاباتی و
پارلمانی (ص ۸)

داود خان میبینیم، که دستاوردهای قابل توجه از جمله
رشد و تعمیم معارف، کشف حجاب و راه اندازی
نهضت زنان و تقویه ارتباطات، مخابرات و مواصلات، و
بی ریزی تاسیسات صنعتی و اقتصادی داشته است. در
این دوره حد اقل در سطوح بالا یک دستگاه
تکنولوژیک و کارشناس شکل میگیرد و رشد و
توسعه در طریق پلانگذاری مرکزی سمت می یابد و
اساسات جامعه مدنی معاصر بی ریزی می گردد.

تشخیص پرایلیم ها و علل آشنازی موجود را غنیمت
می شود. و علاوه‌تا در بی آن است که تجارت چهار
دهه اخیر را اگر نه بحیث کارگزار حداقل بحیث ناظر
و شاهد، در زمینه های فوق ارائه نماید، مفاهیم ترقی
و تجدید، آزادی و دموکراسی، عدالت و حکومت
قانون، اصطلاحات اند که طی حدود صد سال اخیر
در کشور ما مطرح گردیده اند. اما متابعه تا هنوز

برپین

دستگذربندی او از اسلام و ملکیت خود را کنونی

ملیتا نظامی کوشا و کره، خلکو ته
بیزندلی خیره وه، مقاومت ونه شو او
کوشا ته بینه تره شوه، دشورویانو خوله
مزه شوه او فکر بی و کر چی بریالوب
آسانه دی تو چهار ڈی د خلق او پرجم د
سره بیلو حتی سره د بمنو شویو چلو د
یو خای کولو خد و کر، هفوی بی په بی
سره یو کرل، دشوروی له سفارت نه بی
دخلخیانو بر نظامی او حتی ملکی کسانو
و سلی وویشلی او به نتیجه کی د ۱۳۵۷
کال د غواصی د اووی می نیتی خونری
کوشا ته په چیر و حشت او دهشت کامیابه
شوه، خلخیانو ته په و اک کی درنه برخه
ورکه شوه، پرجیان ناراضه شول او
شوری غوپنل چی دا په او د خلخیانو به
و سله سره ته ورسوی خکه شورویانو به
نوره دنیا کی قیامونه به و حشت کوتلی وو
او خلخیان د دی و حشت له پاره مژون
وو او هم خرنگه چی خلخیان بشیر
منونکی نه وو د عبوری وخت له پاره بی
راوستی وو، خلخیانو په دریو
غورور د "لوی شوروی اتحاد" (؟) په
ملاتر و حشت معراج ته ورساوه او د
افغانستان مسلمان او هباد پال خلک
چی د افغانستان پیش اکبرت دی او
خلخیان بی د فیصلی ده اشاریو کی هم
نه راتلی بی رحمانه بندیان کرل، وی
و زل، کورونه بی ورته وران کرل، عام
قطلونه بی و کرل او د خلخیانو دا و حشت
زمور د مسلمان او مهربی ملت د پاخون
سب شو، له کلیو نه واره — واره
پاخونونه رایل شول، دمجاهدین ولی
جوری شوی، ورو و ده باد پایی
پلی اولسوالی آزادی شوی، (۱۴۱۶)

شوریو ته د نظامی زده کرو تر روپوش
لاندی بوتل او هله بی د دوی
مغزینه بیل کر، په ملکی ساحه کی
افغانستان ته د ویکوچوچ به مشری د روی هیات راتل د انگریزی بسکلاک د دوره
قهر او غوسي سب شول چی پر افغانستان بی وسلاو تبری و کر او مود بی به خونری
ورکل چی د کمونستی کولو بهیر ته بی
ستو لیوف په مشری د یوه پل روی هیات راتل یو خل بیا په ۱۸۷۹ بر افغانستان د
انگریزانو د سله وال تبری سب شول عو دا خل هم انگریزانو ماهه و خوره
د دیموکراسی په لسیزه کی دکوندوون د
قانون له نه موجودیت سره — سره
شوریانو په افغانستان کی کمونست
کوند چور ک، وده بی ورکه، نشرات
بی ورته راپل، پسی بی ورکل،
نشرات بی ورته تمیول د مظاہرو او
میتکونو لکبیونه بی ورکل او
مشران بی په میلستیاو، شرابو او
ورسره لوبو، معاشوون نازول. همدا
وخت بی عملاً کمونست کوند په لویه
برخو وویه: "خلقیان، پرجیان او
ستمیان" خلقیان کلیوال پستانه چی دیر
لو تاجکان هم ورسه وو او د اقاییون
نمونی بی هم درلودی، پرجیان
پاره وویه: "خلقیان، پرجیان او
اسلامی خلافت مرکز باید افغانستان شی، دی غر شورویان او انگریزان دهاره و هرولی
وو، شورویانو په دی برخه کی د هند موقت دولت له رئیس راجا مهندراپرتاب نه بی
د لوبی جو گکی افتخاری غری ڦمعلومات تلاسه کول، همدا رازی هم خد کوله چی په
مسکو کی له افغانی سفارت او په هنخی آسیا کی له افغانی قونسلکرو نه د مسؤولو
په رضا یا هم غفوی نه په غلائستان او مواد تلاسه کری، همدا راز د هوایی زده کرو او
د مخابراتو د زده کرو په برخه کی هم ورسانو د افغانی خوانانو د روزلو هخه و کر،
بی له دی چی په کی که خه هم ظاهره زمه کوله چی مور په افغانستان کی
ایدیولوژی په برخه کی بی که خه هم ظاهره زمه کوله چی مور په افغانستان کی
ضد تاجکانو او نورو اقليتونو خخه
جور ڦ او شوروی له دی تولو نه په
خپل — خپل وخت کار اخیتل
غونسلو.
محمد داودخان چی له محمد
ظاهر شاه سره بی د قدرت پر سر
شخره درلو ده حلالو د کوشا و کرلو
ته ار کر، شورویانو په غیر مستقیم
دول له دی موقع نه استفاده و کر،
داودخان د خلخیانو په
د محصلینو په اتحادیه کی خیل مزدوران لکه نور محمد تره کی او بیرک کارمل پیدا
کرل او له دی لا ری بی کمونستی فعالیتونه زمور په هباد کرل په
۱۳۳۲ (۱۹۵۳) کال ورسانه بی د داودخان د صدارت په وخت کی د افغانستان له
مجبوریت نه په استفاده سره د افغانستان اردو ته هم لاره و مونده، د دوهم نیوال
جنگ زاره پانکونه او وسیلی بی په مور و پلورل او زمور خوانان او خالی الذهنه
منصبداران بی

خود سری و عدم اطاعت زورمندان محلی از دولت مرکزی محکوم است ولی باید دولت هم واقعاً به دولت مرکزی شایسته و طرف مقبولیت عموم مبدل شود.

نکرده و بر ناکامی هیأت های تحقیق توظیف کرد خود در مورد جنایاتی مانند قتل دکتور عبدالرحمن، تور حاجی عبدالقدیر، قصابی ها و چپاولگری قواماندان و امرای محلات درنگی نفرموده اند.

اما تهدیدات اکمال وظیفه در چند ماه باقی مانده دوره انتقال:

- روی دست بودن برنامه های وسیع رهایی مردم
- * از شر تفنگ سالاران.

- برنامه (DDR) یعنی خلع سلاح صد هزار مسلح و تبدیل اعتماد و احتیاج آنان از سلاح به کار مؤلد.

- تطبیق برنامه همیستگی ملی که عبارت است از توزیع مقداری بول به فرا و قصاب دور دست و شدیداً محتاج تا آنان به ابتکار و مطابق ضروریات مبرم خود در محلات خود مصرف نمایند و چند مورد تدبیر و عزایم دیگر.

- بعضی های را عقیده برین است که یک سال و نیم گذشته به علت اشتغالی امور، بی سر و سامانی اداره و بیروکراسی، عدم عادت همکاری و همیاری که بنابر غافلگیر شدن نیروها و شخصیت های تشکیل دهنده حکومت موقع و سپس انتقالی (آنان قبل از اسقاط طالبان، تنها پهلوانی با همیگر را تمرين می کرددند) هنگام عدم آشنايی کافی همکاران بین المللی اعم از کشورها و مؤسسات جهانی به اهمیت و امکانات نیروها، اقتدار، مؤسسات و آحاد مردم افغانستان ریخت و پاش ها، افراط و تغیریط ها، وقت کشی ها و ضایعات مالی و جانی بر مردم، جامعه و دولت تحمیل گردید. در یکی از ابعاد از جمله به قول خود آقای کرزی جامعه جهانی صرف سی فیصل کمک های خود به دولت و متابقی را به موسسات ملل متعدد و انجوها داد که تا حدود زیادی در تجملات سرسام آور خاک و دود گردید.

- همچنین اهل خبره بشمول جناب رئیس دولت، چه در گزارش تحت بحث و چه در سایر بیانات مدعی اند، که دگر آن وضع برطرف شده، پلان های منظم باز سازی طرح و با نیروهای شامل پرسوه، دونر ها و مؤسسات جهانی همانگی گردیده یعنی "شب رفته و سحر" آمده است. و اما دریغ، که:

- شب رفت و سحر نشد، شب آمد

- کاملاً درست که اکنون پلان هست، پول هست و در نزد جناب کرزی و همفکرانشان عزم و نیت خیر نیز هست

- ولی شما در اخیرین تحلیل قرار است، پول و پلان و نیات نیک تان همه را در کان نمک بربزند که جز نمک نخواهد شد.

- مباداً که انجوهای تجمل پرست و مصروف عیش و نوش، سرخ روت از تطبیق کنندگان حکومتی پلان ها و پروژه های بازسازی سر از آب ببرون کنند.

- این، به معنای دفاع از انجوها و ولخرچی های لجام

تسبیحه و تجملات بی حد و حصر آنها نیست.

باید به خاطر داشت هر دالر و سنتی که از هر جا به نام افغانستان و مردم آن واریز می شود، حتی بلاعوض ترین آن،

بلایاً مظلوم، صحت میلیون ها معلوم و معیوب، بدل ناچیز

ثریوت های به تاراج رفته، هستی مادی و معنوی برباد شده، سوخته و

از هم پاشیده مردم ماست، یا به نجوع از انجاه از هستی کشور و

بازگشت و جرمه میگردد و چه بسا که گرانتر و در دنگ از پیش

پرداخت های انجانه ای ما در راه نبرد علیه غول کمونیزم و دیو توریزیم نیز تمام گردد.

لذا، در هر حال، این پول ها هر نامی که داشته باشد، در واقع خون

بهای ماست و گرانتر از ثروت های ملی رو زمینی و زیر زمینی و ارزش های فرهنگی و تاریخی ما.

از اینجاست که خیانت آن جنایت سنتگین و بی اعتنایی به اصراف و تبدیل آن حمامت و سفاهت ننگین و جیران ناپذیر است.

ناگفته نباید گذشت که هم در گزارش محترم کرزی و

هم در اقدامات و تبلیغات عالی نظامی کشور جدید و قاطعیت بیشتر و بهتر

دیده و خوانده میشود.

ضمناً دوستان بین المللی ما به رهبری ایالات متحده

آمریکا جدی تر و قاطع تر به نظر میرسند. تا جایی که دکتور خلیلزاد

نماینده خاص رئیس جمهور آمریکا در حمایت از حاکمیت مرکزی

و اشاره به خودسری های فاجعه انگیز برخی فرماده هان محلی از

جانب جامعه جهانی لحن تند "اختصار" را به کار گرفته و متذکر

شدند که آنها معنی این "اختصار" را درک می کنند. البته این اخطار

قبل از اینکه بر زبان بیاید، نیز ناگفته مطرح بود و به اطراف

دیلوتیکی بار بار تأکید و تکرار نیز می شد، ولی در اینکه واقعاً

کسان مورد خطاب "معنی" این "اختصار" را درک کنند، هنوز شک و

تردید فراوان وجود دارد.

اولاً آیا مرکز، مرکز کاملاً عادلانه، مشروع و طرف

مقبولیت واقعی کافه مردم افغانستان، ذی صلاح و ذی نفوذ کافی در

امور کشوری و لشکری، عدلي و قضائي، مالي و اداري، اجتماعي و

فرهنگي و ... هست. ملاحظات و مطالبات معقول و طبیعی همه

آحاد ملت ما و اطراف و مراجع ذی علاوه و ذی نفع در حدود و شغور

جغرافیای حساس ما در رابطه با این مرکز، طرف اعتنا، مطالعه و

مورده حل و فصل قرار گرفته است. البته منظرور به هیچوجه تمایلات

سیکسراهه و حتی ضد ملی جنگ سالاران محلی و یا مداخله گران بد

طنبیت بیرونی نیست بلکه منظرور اینست تا زمانیکه اهم مسایل باد

شده در رابطه با مرکز و دولت نظر بیرون از آن بصورت حاد مطرح باشد،

بالطبع مورد سوء استفاده در جهت تعصیف و سبوتاز مرکز به کار

گرفته شده می تواند.

ثانیاً آیا روابط و مناسبات بالقوه و بال فعل اپارات جامعه

جهانی منجره خود ایالات متحده آمریکا باقی ص (۱۰)

کامیابی های کوچک

● محمد عالم افخار

که از تفنگ به الاشکان احساساتی و خام یا آنها که خود تفنگ را چون قلم به کار برد و می بردند. دیده میشود.

- نمایندگی نسبتاً موفق از افغانستان زنده به گور شده در تولد دوباره اش نزد جهان و جهانی تحت شرایطی که عملکرد غالب بیان هم سوگند و هم پیمانشان در مرکز و محلات بطور سیستماتیک در جهت دفع رحم و کرم عالمیان و آدمیان معطوف بوده و میباشد.

و اما:

نخستین باده کاندر جام کردند

ز چشم مست ساقی وام کردند

چیزهایی را که محترم کرزی به عنوان دستاورده ها و کامیابی های دولت در سال گذشته، عنوان کردند. در مقایسه با امکانات و چانس هایی که این دولت و کابینه و بیروکراسی اش در سراسر کشور داشته، وقت و بخت استثنای (درغا) گزای مردم افغانستان در یک و نیم سال گذشته نه اینکه ناچیز و در حکم هیچ است، بلکه چیزهای "وام" گرفته از "چشم مست ساقی" یعنی از خیرات و تبرعات امریکا و اتحادیون و احیاناً استفاده های نسبتاً قابل ملاحظه از امکانات و فرستاده های خدا داد است.

زمانیکه، از دورها به دولتها به چینین پرمارشال و ستر جنرال و پروفیسور و دکتور و دانا و توانا نگاه میکنند و آن را بر زمینه چینی گسترش ده و حسرت انجیز توجه و اهتمام و روا داری همراه و مساعدت های بین المللی و اقبال و آرزو و مشروعت و موافقت ملی (بخشید: تحمل ملی!) و بر ساحت

بیکرانه گنج های دست خورده فراوان مادی و معنوی این سر زمزمه، میباشد. قطار کرد چیزهایی مانند اضافی

توافق احداث پایپ لاين کاز میان ترکمنستان - افغانستان - پاکستان، تسلیمه دهی ایرانی ها و تاثلهای هندی و احیاناً گشودن دروازه های مکاتب و پو هنرها بر روی چند میلیون

شاگرد و محصل و سرا زیر شدن دو میلیون مهاجر به جان آمده از مهاجرت های طاقت فرسا، و سوسه شده از تحیلات تبدیل وطن به مدنیه فاضله و لی پیشمان و در فغان و چیزهایی مانند ایما، و کمک و ناچیزتر از اینها واقعاً به عنوان کارنامه ها و کامیابی های چنین دولتی نه تنها افتخاری ندارد، بلکه جای افسوس نیز هست.

چنین گزارشی در حالی پذیرفتنی بود که مثلاً آقای کرزی از داخل کابینه ملا محمد عمر صورت کودتایی و انقلابی سرپرده از طلاق، با کاستن اندک از طول و عرض مظاهر و مشخصات طالبیت، در توفان امواج ناباوری مردم و جهان به زور استدلال و منطق و اقناع عملی، این و آن را به چنین و چنان امدادشت.

گذشته از اینکه بخش اساسی کارنامه ها و کامیابی های دولت در گزارش محترم کرزی را رفع قبودات، محدودیت ها و محدودیت های بعدی اعمال شده توسط طالبان و همدمتان شان آنها تشکیل میدهد که با سرکوبی طالبان و همدمتان شان توسعه قوه قهریه ائتلاف بین المللی ضد تروریزم - البته توأم با حمایت و استقبال شایسته مردم و نیروهای افغانی - چیزهای بدبیهی بوده و اگر بادی هم از آنها شود باید عنوان دیگری غیر از دستاورده های دولت داشته باشد، چیزهایی مانند توافقنامه پایپ لاين کاز و صدور چند جواز افروزه و تأثیرات به سرمایه داران ملی و خارجی را که تحت شرایط مسلط بر دولت و کشور، تاکون اصلاح ضمانت اجرا و تحقق ندارد، کارنامه و کامیابی

بدیهی بوده و اگر بادی هم از آنها شود باید عنوان دیگری غیر از دستاورده های دولت داشته باشد، چیزهایی مانند توافقنامه پایپ لاين کاز و صدور چند جواز افروزه و تأثیرات به سرمایه داران ملی و خارجی را که تحت شرایط مسلط بر دولت و کشور، تاکون اصلاح ضمانت اجرا و تحقق ندارد، کارنامه و کامیابی

بدیهی بوده و اگر بادی هم از آنها شود باید عنوان دیگری غیر از دستاورده های دولت داشته باشد، چیزهایی مانند توافقنامه پایپ لاين کاز و صدور چند جواز افروزه و تأثیرات به سرمایه داران ملی و خارجی را که تحت شرایط مسلط بر دولت و کشور، تاکون اصلاح ضمانت اجرا و تحقق ندارد، کارنامه و کامیابی

تعلیم و تربیه شماری از جوانان (حدوداً سه هزار نفر) به نام کنده ای از اینها می شود باید عنوان دیگری غیر ملی و وظیه را به داشته باشد، چیزهایی مانند توافقنامه پایپ لاين کاز و صدور چند جواز افروزه و تأثیرات به سرمایه داران ملی و خارجی را که تحت شرایط مسلط بر دولت و کشور، تاکون اصلاح ضمانت اجرا و تحقق ندارد، کارنامه و کامیابی

مشکل تراشی های دولت و دولتمردان و مدعيان رنگارنگ تاج و تخت و با لنتیجه تردد و تذبذب و سهل انگاری دوستان بین المللی در کار نبود، حالا می باشند فرقه و حتی قول ارادی حاضر و آماده نصیب ملت افغانستان می گردید. طوریکه چند برابر این واحدهای ملی در اطراف و کناف و نیز مرکز کشور، ازدواج های جنایی و شخصی - حالانمی گوییم غیر ملی

- طی همین مدت تشکل، تکثیر و تراکم کرده است. فهرست کامیابی هایی بیرونی است که اگر کار شکنی ها، مانع تراشی ها و مشکل تراشی های دولت و دولتمردان و مدعيان رنگارنگ تاج و تخت و با لنتیجه تردد و تذبذب و سهل انگاری دوستان بین المللی در کار نبود، حالا می باشند فرقه و حتی قول ارادی حاضر و آماده نصیب ملت افغانستان می گردید. طوریکه چند برابر این واحدهای ملی در اطراف و کناف و نیز مرکز کشور، ازدواج های جنایی و شخصی - حالانمی گوییم غیر ملی

کامیابی هایی بیرونی است. اینها تیجه تعطیلی تحولات عظیمی است که پس از فجایع ۱۱ سپتامبر و تبدیل افغانستان به محراب توجه عالمیان و ادامیان، به وقوع پیوست. اما نقش کارا و سازنده دولت در بهره برداری درست و بموعد، کافی و کامل از آن، نه فقط توضیح نشده بلکه در هاله ابهام و شک و تردید قرار دارد.

از جمله اینکه تقاضاهای دولت و شخص محترم

کرزی در گسترش نیروهای کمکی بین المللی (ایساف) به

سراسر کشور چرا به ناکامی انجامید، عده زیادی از دولت ها و

موسیقات معهدهای شده به کمک های مادی و معنوی چرا دچار

تردید و تزلزل، بی میانی و بی رغبتی شده اند در این گزارشگر

اصلًا مورد تحلیل و رسیدگی چی که مورد اشاره هم قرار نگرفته است.

و گاهی حتی عرض یک سرک درون پایتخت شده بود. طبیعی است که این مرحله فرست مناسی برای عوامل مداخله جوی بیرونی مساعد می‌کرد. در این دوران که چند سال به درازا کشید. در تمام نقاط وطن تخم کینه و نفاق پاشیده شد و حاصل آن جز نفرت و بدینه چیزی دیگری نمی‌توانست باشد. به اثر همین بی‌بر نامه گی و تأثیر پذیری از بیگانگان بود که جریان مخوبی بنام طالبان به میان آمد و چند سال دیگر، افغانستان عملاً در اشغال دوباره قرار گرفت و مردمان وطن توسط ترویریم بین المللی به گروگان گرفته شدند.

سالهای پر از شقاوت و بی‌رحمی حکومت طالبان، روحیه مردم افغانستان را نسبت به ۷ و ۸ ثور بیشتر از پیش جریحه دارتر کرد. و ملت که در پس چندین سال جنگ و مبارزه می‌هنسی، درک و شعور لازم سیاسی را پیدا کرده بودند به خوبی دریافتند که ریشه‌های این همه بدینه و ویرانی در چیست.

می‌بین انت که مردم و توده ها همچنان که در برابر ۷ ثور عکس العمل نشان داده بودند، نسبت به ۸ ثور نیز بی‌اعتمادی خود را نتوانستند پنهان نمایند. اینست که مردم افغانستان در مرحله گذار از جنگ، یکبار دیگر خود را بلا تکلیف می‌بینند و مردم به روزگاری می‌اندیشند که تفنگ جایش را به منطق سپارد و حاکمان در مفکورهای خود، جایی برای

انسان و انسانیت باز کنند. اکنون که هفت و هشتم ثور به تاریخ پیوسته است، مردم افغانستان در انتظار فردایی ایستاده است که در آن روشی و صمیمت، چهره بگشاید و مردم بدان می‌اندیشند که همه هر آنکسی که در این مرز و بوم می‌زید، هم‌دیگر را حریف نه که رفیق بیاند و روحیه با همی و برادری حاکم گردد.

ما معتقدیم فردای افغانستان فردای سبز و روشن خواهد بود. چون روحیه تحمل پذیری و اخوت را در نهاد مردم شریف کشور می‌بینیم و از بدو تأسیس اداره موقت تا اکنون که نیمی از عمر اداره انتقالی سپری می‌گردد، چنان می‌نماید که دولت مداران جرئت پذیرش هم‌دیگر را یافته اند و اینک نه کلانهای سیاسی و نه مردم افغانستان دیگر به جنگ و مخاصمت نمی‌اندیشند. و این نه تنها آرزوی ماست که جهان نیز در تفکر صلح و ثبات با ما شریک گشته اند تا نسل فردای افغانستان ما را به بی‌عرضه گی متهم نکند. ما در حالیکه ۷ و ۸ ثور را از یاد نمی‌بریم به بهاران پر از طراوت و صلح می‌اندیشیم و مردم ما نیز.

آمدن تعصبات مذهبی، لسانی و سمعتی و... را نیز در پیکره مجرروح کشور مساعد ساخت. در این میان کشورهای دور و نزدیک همسایه نیز بیکار نشستند و هر کدام در پی تأمین منافع خویش به مداخلات عربان در امور داخلی افغانستان پرداختند.

این کشورها داعیه حمایت از جهاد را داشتند و البته کمکهایی آنان در سنگرهای جهاد آن هنگام با خوش بینی استقبال می‌گردید، لکن واقعیت طور دیگری بود، آمریکا می‌خواست برنده جنگ سردد باشد، پاکستان نمی‌خواست افغانستان ثبات بیابد و مسئله خط دیورنده مطرح گردد و ایران نیز منافع خاص

علاوه که رژیم نویای اسلامی در ایران خود را ام القرای کشورهای اسلامی میدانست و طبعاً همسایگان ضعیفتر از خودش را می‌خواست تا یک افغانستان مقندری که توانسته اردوی یک لک و چهل هزار نفری روس را شکست بدهد. پرواضح است که این سیاست از سوی کشورهای یاد شده بعدها در اعمال مداخله گرانه و صریح آنان پرده از روی واقعیتها بسیاری برداشت. اما در این میان افغانستان می‌سوخت و مردم ما هر روزکه می‌گذشت توان بیشتری به ازای هفت ثور می‌پرداختند.

اما هفت ثور با تمام تبعات زیانباری که داشت بالاخره ۸ ثور را به دنبال خود آورد؛ ۸ ثوری که افغانستان را در ابعاد مختلف جهانی و داخلی تغییر داد از طرفی این روز تاریخی باعث شکفت جهانیان شد و از طرفی هم سر آغاز بدینهای مجدد مردم افغانستان. در ۸ ثور مجاهدین افغانستان به پیروزی رسیدند و ثابت کردند که افغانها هیچ بیگانه‌ای را در سرزمین خویش نمی‌پذیرند. لکن مجاهدین با تأسف برنامه هایی برای ایجاد نظام جدید و اعاده حیثیت کشور ارائه نکرده بلکه افغانستان را به سمت منجلاب جدیدی رهنمون گردیدند که در آن هر نوع فتنه وجود داشت؛ از جنگهای تنظیمی گرفته تا برخوردگاهی خشن قومی و لسانی که رفته رفته کشور را عملاً به تجزیه کشاند و مرزهای حکومتهای مجاهدین گاهی منطقه و سمت

همانطورهای بود فرامین جندگانه اولین رئیس جمهور رژیم در ضدیت جدی با باورهای مردمی بود و طبعاً واکنشهای سریع و منفی را در پیامد خود داشت.

دوم از نظر گاه سیاسی مردم افغانستان گر چند در صدد تغییر اوضاع بودند لکن آنچه پیش آمد ایده های آنان را برآورده نمی‌توانست. چون در صفت وسیع روبروی کودتا چیز علاوه بر اسلام گرایان افراطی توده هایی وجود داشت، که آنان پاییندی عمیقشان را نسبت به باورهای دینی نمی‌توانستند فراموش کنند. بنابراین کله عظیمی از مردمان سنتی و حلقات سیاسی که اسلام را مبنای مبارزاتشان می‌دانستند در برابر کودتا حساسیت جمعی نشان دادند. برآیند این موضوع، کشمکش مزمنی شد که تا اکنون گریبانگیر مردم افغانستان است.

البته دست اندرکاران فاجعه هفت ثور نیز از پختگی و کارآمدی صحیح سیاسی برخوردار نبودند. و گرنه با شعارهای عامه پیشنهاد آن روز و با اکمالات گسترده‌ای که از آن سوی مرز می‌شدند شاید می‌توانستند بر اوضاع فایق آیند. مگر آنان در درک روحیه مردم عاجز آمدند و در مقابله با سنتهای پذیرفته شده مردمی اصرار ورزیدند تا آنجاییکه صرف درقدرت باقی باشد.

پیرو همین مسئله تغییرات گوناگون در دسته خودشان پیش آمد و روند آشفته سیاست در کشور و نیز طمعهای خام اتحاد جماهیر شوروی سابق منجر به اشغال افغانستان توسط روسها گردید. طبیعی است که مردم افغانستان در مواجهه با دو پدیده قرار داشتند یکی رژیم غیر اسلامی حاکم بر وطن و دیگری نیروهای مهاجمی که کشور را تحت سلطه کمونیستی قرار می‌داد. مردم افغانستان در آن روزگاران بدون کوچکترین واهمه ای در کنار هم‌دیگر و به دور از تعصباتی که بعداً رایج شد و فرآورده افکار منحط بعضی از سیاست پیشه گان بود، به شورش عمومی خود، صبغه دینی دادند و جهاد مقدس در سراسر کشور علیه متحاوزین و حکومت دست نشانده شان شروع گردید.

این نبرد دامنه دار علاوه بر آنکه شجاعت و همت بزرگ افغانها به نمایش می‌گذاشت، زمینه رشد مکروبهای خطرناک دیگری را از قبیل بوجود

۹
۸
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱

د غوښه اوومه زمود دهپواد دوه تاریخي پېښي دی، تاسو د دی دوو ورخو په اړوند څه نظرونه لري؟

صرف علی ادبی

من در رابطه به هردو روز ۷ و ۸ ثور بدین هستم اميدوارم این حرف شما را ناراحت نکند. میدانید چرا؟ بخارط اينکه با شروع ۷ ثور مردم افغانستان به سمت يك منجلاب کشیده شدند؛ منجلابي که در آن عفریت چنگ، چنگ و دندان گشود و هزاران اختباوت فته ګلوي ملت را گرفت و روزگاري بر سر وطن آمد که قلم ها از بيان آن عاجز است. برای درک بهتر روز ۷ ثور میتوانید به تاریخ مراجعه کنید و اگر جرات داشته باشید بروید از خوانواده های دو میلیون شهید افغانستان پرسید که آنان این روز را چگونه می بینند.

اگر قهر نمی شوید از خودتان پرسید که چقدر درس خوانده اید؟ در کجاي وطن کدام

پيشافت صعيدي و اقتصادي بوده؟ و تمام اين فاكت هاي منفي مربوط به ۷ ثور است. اما در مرود ۸ ثور، فقط يك ګپ صحیح است، که بگوییم اشتباه کرده ايم اول از خودم میگوییم چون من هم يك مجاهد بودم و هستم لطفاً بیشتر از اين آزارم ندهيد. ما همه از گذشه های خود میشرمیم! و به آينده هم هیچگونه اميدواری نیست که بتوان آنجه را که پيش آمده جبران کرد.

ولي محمد بابکر خلیل

د ثور اوومي د افغانستان مظلوم او بېچاره خلک د خاورو سره خاوری کړل، ډېرې بنځۍ یې کوندي ګړي او ډېر ماشومان یې یتیمان کړل.

د ثور اتمه یوازي د افغانستان خلک نه بلکه د ټولی نړۍ د مسلمانانو کامیابي وه خوله بدنه مرغه چې مسلمانانو خپل دغه ويپارونه شو ساتلای.

روم الله بابکر خلیل

د ثور اوومه د افغانستان په تاریخ کې ھغه توره ورخ ده چې د افغانستان تول خلک بې د اور په لمبو کې وسخوں د همدي ورخې په راتګ سره د افغانستان خلک بېلو بېلو هبودونو ته مهاجر شول د هبود پوهانو، عالمانو، سیاستمدارانو، د فکرخواک د پرديو هبودو په جورولو کې مصرف شول. د همدي ورخې پيل ڦچې شهیدان او معیوب شول. د پرديو دودونو او کلتور زمود په کلتور کې خای و نیو ډېره د خواشیني خبره ده چې داسې هیڅوک پیدا نه شو چې د ۲۳ کلنۍ جګړي، ورانۍ او درېدرۍ تاوان له روسيې څخه وغواړي؟ خو مور دغه غمیزه په کلکه غندو او له اوستني روسيې څخه د جګړي را پېښو شوو و رانيو تاوان غښتنه کړو

انجنيير عبد الرحيم خرم:

د ثور اوومه کرغپرنه ورخ ده چې د افغانستان د خلکو د ټولو بدېختيو سره چېنه ده که دا ظلم او ناروا د دی ملت سره نه وای شوي نو زمود بنه بنې خوانان به له منځنه نه وای تللي او ده بود په خدمت کې به واي. زمود شتمني به نه واي لوټ شوي او موب به د دنيا په سرونوکې یوسر واي.

د ثور اتمه ھغه ورخ ده چې قدرت د کډونستي رژیم نه اسلامي دولت نه انتقال شو او موب رسمآ د پخواني شوروی اتحاد د مره یې توب نه خلاص شوو، که خه هم د دی ورخې په تعقیب ډېر بد حوادث وشول او ملت ډېر وکړد و خوپیا هم د افغانستان په تاریخ کې یوه سترة او تاریخې د عطف نقطه ده

با اعلام جنگ عليه آنان به میدان داري وصف آرایي پرداختندوبا بګیر وېښد وېکش وتجازو به مال وجان وهتك حرمت به نواميس ملي وارزش های دینې آنان ماهیت حقیقي خویش را نشان دادند. مقاومت برحق وعدالانه مردم ما و آرمان مقدسی که خون پاک فرزندان آزاده و سرفراز مردم ما، حقانیت جاودانه آنرا ګواهی میدهد،

متاسفانه به خواطر عوامل ودلایلی که مجال ذکرشن در این مختصر میسر نیست در مسیری افتید که قطعاً برای مردم ماهر ګزمه مطلوب نبود. این خارج از سؤال شمامست! اما ۸ ثور (در الواقع بازهم هفت ثور زیراً رژیم نجیب قبل ازین از هم پاشیده بود و حتاً قرار بود مراسم تحويل قدرت روزه هفت ثور صورت بگیرد که به تعویق افتید) براستی من تاحال ندانسته ام، دراین روز چه حداثه جدی رخ داده است؟ آیا این روز نقطه عطفی بر جسته به حساب می‌آید؟ در اظهارات مقامات همیشه از ۲۳ سال خونریزی و چنگ و ویرانی، خلاصه یک دوره واحد سخن می‌رود. این بدان معناست که ۸ ثور ۷۱ به عنوان یک

نقطه گستاخ شد که پایان یک دوره و آغاز دوره دیگری را نشان دهد مردم قبول قرار نگرفته این روز را شاخص و معیار قرار دهیم، آیا میتوانیم آن را پیروزی بحساب آریم؟ پیروزی کې؟ پیروزی آنهایی که از ترس و وحشت به زندان پلچرخی پناه بردنده به اعدام ګاه فرزندان شان؟ یا به تاجیکستان؟ یا ... پیروزی مجاهدین؟ واقعیت اینست که ایهت واقتدار و تصویر و تصور ذهنی که مردم از مجاهدین داشتند و آرزو هایی که از آنان در دل می پروردند، از همین روز شکست برداشت و تصویر دیگری جای آن را گرفت. آنجه را رژیم دموکراتیک توانسته بود یا نخواسته بود ویران سازد ویران شد. موزیم و کتابخانه و ... به تاراج رفت. مردم اجساد عزیزان خویش را در خانه های شان دفن کردند و ... این همه پیروزی چه کسانی به حساب می‌آید؟

مصلحت نیست! این را میدانم. اما آیا اخلاق و انحراف در شعور تاریخی نسلی که بخواهد از گذشته خویش چیزی بیاموزد به مصلحت نزدیک است؟ مصلحت چه کسی؟

محترم قسیم اخگر:

فاجعه هفت ثور به لحظه پیامدها و آثار و عواقب آن، سرآغاز یکی از سیاه ترین و نکبتبارترین دوره در تاریخ مردم ما به حساب می‌آید. فهرست فجایع و جنایات و خیانت هایی که با کودتا یا هفت ثور آغاز شد و انحرافاتی که در این کودتا نطفه بست در این مقال نمی‌گنجد. وانگهی، مردم ما همگی خودناظر و شاهد جریان بوده اند. کافیست برسیل اشاره گفته شود که هرچه تاحال بر مردم مارفته است، بریشه اصلی آن در همین کودتا بوده. آدمکشی، چیاول و غارت شکستن تمامی حرمت ها و ارزش های انسانی، بیگانه پرستی و جاسوسی برای اجانب، نفی غرور ملی، خوارشمردن استقلال

واراده ملی و درنهایت توجیه تمامی ضد ارزش هایی که هم اکنون همگانی تر شده اند و قباحت خویش را از دست داده اند، شمره این کودتا شوم و منحوس است. البته نباید کودتا ۷ ثور را چون سنگ آسمانی و بلای ناگهانی و تیرغیبی و یا حادثه تصادفی به حساب آورد. توفیق کودتا ۷ ثور، مدیون و مرهون آن علل و اسباب وزمینه هایی بود که در حکومت و حاکمیت رژیم های خودکامه و مستبدی که در غیاب مردم و در ضدیت با آنان تصمیم می‌گرفند و عمل می‌کردند. در الواقع علت عدمه و اساسی پیروزی کودتا، عدم حضور مردم و حالت بی طرفانه و بی خبرانه آنان بود. قدرت فقط درارگ و در دستان یک نفر متصرک بود ولا جرم ضربه پذیر. اما مردمی که رعایا به شمار می‌رفتند و حتاً در دوره دموکراسی ظل الهی رعایا و فاشیار شاهانه، از این کودتا جز پاچا گردشی برداشت دیگری نداشتند. کودتا یا سردار داود، به آنها نشان داده بود که عنوان جمهوری، متنضم هیچ تحول دیگری جز در راس هرم قدرت نیست. مردم افغانستان زمانی در برابر کودتا به مقاومت پرداختند، که کودتا چنان

د ثور اوومه او اتمه دهیواد دوه تاریخي پېښي....

نور سهیلی

عیب شرعی چې د هیچا په پت ، عزت ، مال او خان بند نه وي لقب و گاهه مجاهد د کرکي او نفرت لقب شو، په توونه کي به چې چا یو نادوده کار وکړنوبه یي په ډير ریشخند سترګي وریسي والوزولی چې پروا نه لري مجاهد دي. دی حالت د ریانی صاحب په حاکمیت کي تقریباً ۶ کاله ادامه وکړه، تر خو د پاکستان د سیاست دوهم بدیل د طالبانو په تشکل کي چې د ریانی صاحب په اصطلاح کبوتران نجات و بلد د کابل دروازو ته راوريسيدل. ز موږ دغه غیرتمن او توریالي(?) مجاهد ورونيه د طالبانو په راتګ داسی وتنبیدل چې تا به ویلى پردي خلک دي دی وطن پوري هیڅ تراو نه لري حکومت، واکمنی ، موږی، او لښکری یې په خای پرینسپدی او نز هغه و چې خپل سربی سلامت وویست.

دا چې طالبان په استثناء د یو خو منظقو په قول هیواد کي ولی حاکم شول؟ داهجه سوال دی چې هر خوک دي په خپل وجوداني عدالت او صداقت خواب ورکړي. تسيجتآ د طالبانو حاکمیت معلوم و چې د چا په وسیله رامنځته شول او د چا

د مقاصدو لپاره یې کار کاوه. دا یوه روښانه خبره ده. په هر حال د خپل ظلم، استبداد او خوټريونا خوالو په ګرداب کي لاهو شول. د طالبانو په راپرژولوکي د متعدد ایالاتو په مخکښي د متحدينو قوي (ISAF) افغانستان ته داخلی شوي او د دوهم خل لپاره یې د مجاھدينو حکومت په موټ دول د بن د فيصلو په اساس د محترم حامد کرزی په مشري په افغانستان کي جوړ کړ د بن د فيصلو په اساس، مؤقته اداره د قومونو او تنظيمو له قوماندانو او مخورو خخه جوړه شو. دی اداري وظيفه در لوده چې د شپرو میاشتو په موده کي د لوبي جرګي لپاره لازمي عملی زميني برابري کړي، په افغانستان کي پايد سوله تامين کړي، بې وسلی کول پايد پیل کړي، د قانون حکومت پايد رامنځته کړي، د القاعدي، طالبانو او نورو په زور واکمنو لمن توله کړي او... وشي. تر خو افغانستان په ملي او نړيواله سطحه د یوه با ثباته، عزتمن د مرکزی قوي حکومت در لودونکي هیواد په خير د نورو هیوادو تر خنګ خپل پیاوړي نړیوال موقف بېړته تر لاسه کړي.

د موختی اداري په دو همه نیمايی کي د لوبي جرګي د تول پونتنی لپاره چې د بن په کنفرانس کي یې کمیسیون ګمارل شوي و په خپل عملی کار پیل وکړه هیواد په ۸ انتخاباتي حوزو لکه هرات، کندهار،

د دموکراتیک ګوند واکمنو دا انګړله چې ګواکۍ په زور او زبردستی هم کیدلاني شی په خلکو حاکمیت وشي. لیکن مشهور مثل یې هیر کړي و چې په زور کلی نه جوړېږي: له قومي، توکمیزو پلاتونو خخه بې کار واخیست، هر وزیر او رئیس او د کابینې غړو په خپل وار په خپل چاپېریال خپل قوم مګر عمومي تفکر دا و چې د دموکراتیک ګوند حاکمیت دروس یو ګوداګۍ او لاسپوڅي حکومت دی دا باید نسکور شي په پاي کي روسان مجبوره شول چې باید ووځي د جلال آباد خوښي او هه ماتونونکي جنګ وښت، مګر مجاهدين چې تولو پیښاوری تنظيمو پکي ګډون در لود په مخامنځ جنګره کي له ماتې سره مخامنځ شول. ددي اپو د وړ په پاي کي دیو تفاهم په اساس چې د مجاھدينو او د دموکراتیک ګوند د پاتې شونی غړو تر منځ وشو، د نجیب حکومت ۱۳۷۱ پنګ او په دی توګه سیاسی بدلون د ۱۳۷۱ د غوښي د میاشتی په ۸ نیټه و محترمو مجاهدينو ته چې په سر کي یې حضرت صبغت الله مجددی و د تورخم له لاری افغانستان ته داخل شول؛ صورت وموند.

په اساسی توګه لازمه و چې په مسؤوలانه ډول مجاھدينو د هیواد تولی ملي، مادي، تخنیکي، علمي او فرهنگي شتمنی په خپل اسلامي هوده لکه خپل ناموس دروند او په عزت ساتلي وای خکه چې دوی د خلکو په خان، کفر او الحادی ګانه نو دوی د خلکو په خان، ناموس، مال، شتمنی او بود و نبود لوټماری د قدرت د پیاوړیا په خاطر، د ګوندی برلاسی په خاطر، د قومي او خواکمني په خاطر، د وطن تول هر خه چې وه لوټ او تالاکپل. خان، ته یې پری موږی او لښکری جوړي کړي، قصرونه یې آباد کړل، حتی په خپل کلی کي یې کور معلوم نه وه مګرد قدرت په وخت کي یې په وزیر اکبر خان، شهر نو، کارتنه پروان، خير خانه د کابل او د هیواد په نورو ولاياتو کلکیو او بانیو کي مانې جوړي کړي. په میلیونو نو ډالر او ګلداری یې په بهرنیو بانکو کي زیرمه کړي معادن، تیل، قیمتی کانی او داسی نوری ملي شتمنی یې تر خپلی ولکی لاندی راوستی چې په راتلونکي کي وکولانی شي ددي منابعو له محصولاتو او ګټي خخه د خپلی واکمنی. د پاتې کیدو په خاطر ګټه پورته کړي. دی وضعیت او لوټماری (ونډ)، خپل منځی جنګ بلاخره کابل لوټه لوټه کړ، لاری، پلونه، اداري موسسات، فابريکي وراني، چوراوا تلا شوي. حتی دی حالت داسی پر مختګ وکړه چې ګواکۍ مجاهد د یوه غله، چرسی، چار

دوه زامن مې شهیدان شول چې تراوسه یې مرې او زوندي نه دی مالوم او یو زوي مې معیوب شو چې د مجبوریت شپې په خپل کورې کې تپروي. د مجاھدينو د کامیابې نه نېکې خاطرې لرو خکه چې همه معیوب زوي مې مولوي شو او اوس د حبیبی په لیسه کې استاد دی.

علم رحمانی

این دو روز در تاریخ کشور ما بسیار مهم هستند مخصوصاً هضم ثور. این روز باعث شد که یک جنګ دامنه‌دار در وطن پیش بیايد. آن روزها من کوچک بودم ولی دیدم که مردم با چه شورو علاقه‌ای به جهاد شروع کردند. راستش آن وقت‌ها مردم نیټه‌های پاک داشتند. همه مې خواستند از دین و کیان اسلامی شان

دافع کند. بعدها که من هم بزرگتر شدم به صفحه جهاد پوستم در واقع ما از هیچ چیزی دریغ نکردیم مردم افغانستان شهدای بسیار تقديم داشتند ولی متسافم که بعدها این فضا خراب شد. سرزمین ما تبدیل شد به محل برخورد منافع دیگران و افغانها هم ناخواسته در این میان استعمال شدند. فکر می کنم ما علیرغم آنکه شوروی را شکست دادیم باز هم باخته بودیم به همین جهت با عرض معدتر نمی‌توانم درباره ۸ ثور چیزی بگویم اجازه بدھید این روز را کسانی دیگری نظر بدھد. من یک مجاهد بودم و هستم لکن این روز از خاطرم محو گشته. درستتر بگویم ۸ ثور را فراموش کرده‌ایم.

احمد زبیر نصري :

د غوايي اوومه د افغانانو له پاره د تولو ترخو خاطرو زېږنده ورڅ ده ، دا هغه ورڅ ده چې تر اوسيه یې افغانانو ته داسې جو مشوره په لاس کي ورکړي چې د سرپیداکول یې : (د خدائ په لوی کرم به کېږي)

محمد علي عليزاده :

به نظرمن ۷ و ۸ ثور سرآغاز دو نظام سیاسي آیدیالوژیک چې وراست در کشور مالست که بارزتین ویژگی هر دوی آن افراط و تغیریت در برخورد با واقعیت های سیاسی-اجتماعی در سطح ملی وین المللی بوده است . برهمن اساس ما شاهد بودیم که هردوی این نظام عواقب فاجعه باری برای کشور داشت. ۷ ثور که در آن جریان چې غیر مذهبی قدرت سیاسی را بدست گرفت، بارفشار های افراطی و متفاوت با واقعیت تاریخی، و فرهنگی کشور، بهانه ای شد برای تولد ورشد بنیادگرایی مذهبی که در ۸ ثور به حاکمیت سیاسی آنان برمرکز کشور منجر گردید که متسافنه بدتر از پیشینان شان با مردم و کشور رفتار نمودند و سرانجام ویرانه ای از خود بجا گذاشتند وزمینه را برای تولد جریان کاملاً ارتقای بنا م طالبان را فراهم ساختند که نه تنها در سطح ملی که در سطح

ین المللی فاجعه آفریدند. هرچند که بجاست تا جریان مقاومت مردم افغانستان برای آزادی کشور از اشغال و تجاوز بیگانگان را از افراط کاری های جریان های آیدیالوژیک جدا و مجزا دانست و به جهادگران و شهدا راه آزادی ارج باید گذاشت ، اما با آنهم می توان قضاوت کرد که مجموعه تحولاتی که بعد از ۷ ثور تا سقوط طالبان در کشور به وقوع پوست آگاهانه برمردم کشور ما تحمیل گردید. اگرچند که دوران قبل از کودتای ۷ ثور را نمی توان در وقوع کودتای ۷ ثور نادیده گرفت بلکه به جرات باید گفت که تاریخ استبدادی و انصاری حاکمیت های گذشته کشور خود زمینه ساز و بستر کودتای ۷ ثور بوده و ۷ ثور تراکم عقده های استبداد و بی عدالتی گذشته کشور است که انفجار آن مصایب جبران ناپذیری را بوجود آورد.

ملا پacha غریب کار

د کمونستانو بدې خاطرې مې داسې په یاد د چې تر مرګه به مې هم دیاده ونه ونه

مژوک اجمالي بر پس منظر تاریخي ...

بهمراه دارد و بر آتش تندریوی نیز نفت میپاشد. سیاست های دکتاتورانه و سرکوبگر آن در آسیای مرکزی، خشم و ناراضیتی ملت ها در کشورهای عربی، وجود نیروهای تند رو بالفعل در پاکستان، هند و بنگلادش و سایر کشورهای اسلامی شرق آسیا، همه زمینه و آبشار خشوت میشود بر پیش قشری و تندرانه سیاسی و مذهبی در شرایطی است که نیروهای دموکرات ملی، عدالت طلب در فترت و آشتگی ایدیولوژیک، سیاسی و عملی قرار دارند.

آیا می توان به آینده امیدوار بود؟
آری! با تمام ناگواریهایی که فوقاً ذکر شد مردم افغانستان در سطح معین از تجربه و پیش سیاسی قرار دارند، انواع ایدیولوژی های خشوت گرا را تجربه کرده اند و عموماً طالب صلح، امنیت، آزادی، عدالت، بازسازی و ترقی اند، کادرهای سیاسی، فنی و علمی متناسب با وضعیت کشوری دارند. فقط به خط مشی عملی، تعیین روش کار و متناسب به آن ایجاد تشکیلات نیاز است.

تشکل سیاسی که رشد و توسعه ملی را با روند عمومی انکشاف جهانی و بشری هماهنگ سازد. راه تطبیق پیش جهان شمول را بر شرایط کشوری و محلي بیابد، و مردم را برای تحقق آن مشی پیش کند، چنین کادرهایی و حتی قالب های ابتدایی تشکل های آنان در حال شکل گرفتن است و این نیروها در اعماق جامعه جای دارند و صرفاً از روش فکران ذهنگرا نیز ساخته نمی شوند. بلکه می باید به صورت یک تشکل ملی تمام عیار عرض وجود نمایند.

البته یک سلسله نظریات، تجارب و خاطرات حسرت آمیز دست و پا گیر بر سر راه این جنبش قرار دارد. حرکت از عقده های ماتوس فرهنگی، عقیدتی و تاریخی باز دارند پیراسته نیست، برداشت امروزی از جنس و حرکت ملی نا کافی است. نظریات و تصورات کهنه در زمینه روابط بین المللی و تناسب حفظ استقلال و هویت، یا جهانی شدن و هم آهنگی با تکامل عمومی بر ادھان سنتگی می کند که باید تجدید گردند. ما امروز در برهه ای از تاریخ تمدن بشری قرار داریم که پیشگامان مدنیت معاصر در غرضه علم، فلسفه، ادب، هنر، سیاست و اقتصاد به معایب روش های استعمار گرانه و امپریالیستی، انهمک اهداف تمدن در مصرف و مادیت، خطرات جنگ و مرض، الودگی محیط زیست، فقر و فاصله میان پیشرفتگان و عقب افتادگان، محدود گردیدن و کاهش مفهوم آزادی به آزادی از قدرت های بیرونی و غفلت از اسارت به غرایز فردی و درونی، غیبت بعد کمال معنوی در شخصیت انسان از خط مشی ها جاری و مسلط، پی می برند و برای رفع و جبریه این ناقص صدا می بردارند و متوجه می گردند و در چنین مقطعي، محمل ها و شرایط آن فراهم آمده است که ما رفع و جبریه عقب ماندگی خویش را در پرتو دیدگاه انسانی و بین المللی بینیم، تجارب ویژه سه دهه اخیر و تجارب جامعه از ایدیولوژی های رنگارنگ خشونت آمیز، انحصار گرا، و محدود کننده راه را برای چنان حرکت گسترده و باقی باز مساعد ساخته است. اما البته باید حرکت هایی را که با روزمرگی، فرست طبلانه و تنگ نظرانه به این مسائل نگاه می کنند نادیده گرفت. که باید در این زمینه بحث های گسترده راه اندخته شود. ما امدواریم طرح ناقصی از گشته و افق آن ارائه تموده باشیم. به انتظار ادامه این بحث از جانب صاحب نظران

عرضه هنر ها یعنی تیاتر، سینما، موسیقی و غیره کمترین بهره گیری صورت نگرفته و مصروفیت تفریحی نسل جوان فیلم های ویدیویی و سینمایی آنچنانی است که میدانیم.

وضع احزاب و تنظیم های بر سر قدرت:
تا هنوز شیوه های جدید کار یعنی تبدیل مراکز قدرت نظامی به مراکز فرهنگی و سیاسی و تبدیل حشتناک داخلی، رقابت و کشمکش شدید خارجی و تحکم و زور گویی به ایجاد سیمینار ها، کنفرانس ها و کارهای آموزشی در میان اینها ترویج نشده و مطبوعات شان مصدق شعار "من حق و دیگران باطل اند" می باشد و اختلافات گوناگون را دامن میزند. از طرف شوراهای ارکان های حزبی رهبری نمی گردد. رهبران، شخصیت های متفاوت و دارای اعکانات پولی و سیاسی، گردانده امور اند و نه تنها بسوی قانونیت گامی بر تهدیدارند. بلکه آشکارا سنگرهای موضع نظامی و اقتصادی غیر گردیده و در نامشروع خود را تقویه می کنند و با گذشت هر روز جسورانه تر به تهدید و ارعاب مخالفین ضعیف و اختناق آزادی های روی کاغذ و حرکت های سیاسی فاقد پشتونه نظامی می پردازند.

جناح روم و تکنورات ها:

طریق داران این گرایش مانند سی سال پر تلاطم گذشته مفعول، بی برنامه و بی تشکیلات باقی مانده اند و جدی ترین فعالیت سیاسی مدون و عشق دیده های تشریفاتی است و در تامین رابطه زنده با جامعه ناتوان باقی مانده اند.

دموکرات های جدید:

این مجموعه از فعالیت سیاسی، مدنی و فرهنگی هم هنوز فاقد پیش تحلیلی، تلفیقی و تطبیقی اند. آنها اکثرأ به تکرار الفاظ دموکراسی، مردم سالاری، حقوق پسر، حقوق زن، جامعه مدنی دلخواش کرده اند و حد اقل تا اکنون تحلیل منسجمی از چگونگی تطبیق این مفاهیم بر جامعه

افغانی ارائه نداده اند. در زمینه سیاست عملی و شعارهای مشخص روز یعنی تامین امنیت، تثبیت وضعیت قانونی، بازسازی و نوسازی هیچ برنامه عملی و آماده گی مشارکت نشان نداده اند. در میان شان عناصر فرست طلب، تصادفی، سطحی و سهل انگار و علاقمند به جل توجه خارجی ها کم بیست، ائتلاف ها و اتحادهایشان ناپایدار و حتی می توان گفت نا سنجیده و عجولانه است.

گروه های مختلف هر روز خبر های از زد و خورد های مسلح، نفوذ دار و دسته های از خارج، ائتلاف و اتحاد های میان بقاوی ایجاد گردید. طالبان و القاعده، افجارها و راکت اندزایی ها کم بیکوش میرسد. در شرایطیکه مردم به بهبود اوضاع امیدوارتر نمیگردند. زد و خورد میان گروه های مسلح دولت انتقالی و قوماندانان محلی ادامه دارد و یک نیروی مخالف قانونی که ناراضیتی مردم را سمت مسالمت آمیز بدده وجود ندارد. می توان آینده را ترسناک دید. حالانه تنها در کشور ما بلکه در سطح منطقه همین نیروهای تندریو سیاسی مذهبی اند که از اوضاع بهره گیری می کنند.

سیاست کشورهای درگیر و ذید خل:

قرار قراین و شواهد، برخی از حلقات پاکستان هنوز از تشویق حرکت های مسلحانه و تحریک کارانه دست بر نداشته اند. ایران، روسیه از جناح های قدرت دیرورز به نحوی از انحصاری می کنند. میان سیاست اتحادیه اروپا، یا حداقل فرانسه، آلمان و ایتالیا با امریکا تفاوت های جدی وجود دارد. عملیات نظامی، دستگیری ها و زندانی ساختن های به اختیار خود، حمایت از جنگ سالاران سابق از جمله آن ایراداتی است که به سیاست ایالات متحده گرفته میشود. از جانب دیگر معلوم میشود که ایالات متحده بی میل نیست نظم نوین جهانی پیشنهادی خود را با قوت نظامی عملی سازد. که البته پشتیبانی ناچیزی را در صحنه جهانی

درونی اش، با ناگاهی و حتی ضدیش با فرهنگ و اعتقاد مردم، با برنامه های تندرانه و بالآخره وابستگی آشکارش به یک قطب جهانی که بزویی به تهاجم نظامی کشانده شد. کشور را به عرصه انقطاب های وحشتناک داخلی، رقابت و کشمکش شدید خارجی و در یک جمله به پاشیدگی کامل کشاند و با سقوط حکومت انتدالی و اصلاحی را فرمول بندی و اراده کرد. او نظریه های مبنکره در مورد تشکل ملی در یک جامعه متنوع از لحاظ قومی و فرهنگی، رشد و توسعه مزبور اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، حفظ اصالت عقیده، و جوانب پویای فرهنگ بومی و سایر پرایم های یک جامعه را به اکتشاف ارائه کرده بود

و برای سیاست خارجی نیز، گامهای نظری و عملی در تبدیل نفوذ اتحاد شوروی وقت و حفظ استقلال برداشت.

جمهوری داود خان از یکسو با حرکت یکجا به نفع جناح چپ کودتا و از جانب دیگر، با انحصار گری و تمرکز که دیگر بعد از ده سال تمرین دموکراسی چندان کار نبود و بالآخره با چرخش تند در سیاست خارجی به شکست روبرو شد.

انقلاب یا اصلاح؟

بهار سال ۴۸ و هنگامه کارزار انتخابات پارلمانی بود. در این جریان بعضی شعارهای تند و اقلایی مدون نیز داده می شد. یک تن از مدرسین بزرگ علوم دینی مولوی عبد الرزاق در ولسوالی آنجه نیز در جریان این گیر و دارها بود. یک روز بعد از یک گرد هم آبی که من بیز در آن سخنرانی داشتم، درخت میتینگ از من خواهش کرد که برای او درباره جریانات سیاسی در کابل معلومات دهم بعد از آن که به حرف های من گوش داد که البته سرایا رجز خوانی و تاکید بر لزوم انقلاب بود. سری تکان داد و گفت: رهبران و سرکردگان شما اگر خاین و گماشته بیگانگان باشند

حداقل خیلی نادان هستند. در این مملکت که بیشتر از نواد و پنج فیصد مواد عادی تدارند و از فرهنگ و تجربه سیاسی بی بهره اند و لبریز از عقده ها و کینه ها و دشمنی ها هستند. دامن زدن به انقلاب یعنی تشویق مردم به ویرانی، برادر کشی و هرج و مرج است و در نتیجه آن نیز زورآوران خدای کمزوران خواهند شد و شما نتیجه عکس بدست می آورید.

این مفکره اساس نظری حرکت اصطلاحی و تدریجی بود. مولوی عقیده داشت که اکتشاف معارف و ساده آموزی، از ازادی مطبوعات و احزاب و گسترش پیش از این مملکت که بیشتر از بنا بر ترکیب نامتجانس، نداشتن خط مشی و برنامه کاری مشخص و ابهام در روش های عملی بعد از یکسال چارچرخان و بن بست است. جدی ترین انکشاف در این مرحله، راه اندازی وسیع معارف است که اگر از جانب دیگر نشانده نشانی از این دولت، در امر بازسازی، تدوین نصاب تعلیمی، کمک به معلمین در انقلاب با اوضاع جدید، موازنیت از زندگی شاغلین این عرصه است. تامین حقوق زنان نیز به چند اداره فاقد امکانات و لفاظی های بی پایان در سیمینار ها، کنفرانس ها و رسانه های جمعی انجامیده و بجز آنچه بیرون آمدن طبیعی زنان از خانه ها باید گفته شود. منجر به اقدامات عملی جدی نگردیده است.

ایجاد قوای انتظامی و امنیتی نه تنها در ولایات بلکه حتی در مرکز به لفاظی و شعار پردازی مبدل شده، ایجاد اردوی ملی از یک استراتیژی کلی زیو پلیتیک، به ایجاد چند کندک امنیتی تقليل معتا یافته و مصرف حدود دو میلیارد کمک های بین المللی برای بازسازی صدیق خان از وکلای دوره هفتم درباره این سوال که راه نجات از این عقب ماندگی، فساد و ظلم چیست؟ داشتم او در جواب

ماندگی، دهقان هستیم، تا زمین را دو سه بار و عمیق گفت: ما دهقان هستیم، تا زمین را دو سه بار و عمیق قله نکیم، تخم ریشه درست تمی گیرد و کشت پر حاصل نمی گردد. باید این مملکت دو سه بار زیر و رو شود بعد ملت تکان می خورد و راه برای پیشرفت باز می گردد این وکیل محمد صدیق خان از وکلای دوره هفتم درباره این سوال که راه نجات از این عقب ماندگی، فساد و ظلم چیست؟ داشتم او در جواب

مطبوعات شما در صد سال نیز قادر به آگاه ساختن و حرکت دادن مردم نیست.

در صحنه عمل این نظر دوم بود که بر مردم

تحمل گردید البته با خشونت، ارتعاب و ترور از بالا بوسیله یک کودتای نظامی و بعدهم فراخوانی ارتش سرخ برای حمایت از یک برنامه ذهنی و دور از اوضاع

و شرایط ایالات متحده ندارد. کنند چند حلقه

چاه، ترمیم چند کیلو متر سرک، بازسازی چند مکتب

و عمارت دولتی و از این قبیل ها را اگر بتوان

بازسازی حسابداد. البته که بازسازی آغاز شده است.

ساختم عرصه های فرهنگ از جمله رادیو، تلویزیون،

مطبوعات، تیاتر، سینما، موسیقی که باید در اولویت

قرار داده شوند وضع نامشخص دارند. هنوز رادیو و

تلوزیون سری ندارد. مطابق دولتی باز سازی

نشده، نشریات دولتی هنوز ساختمان نشسته شان محدود و

محلی است و از امکانات و ریزرف های موجود در

بزموده باشند. اگاهانه بر پایی نظم رو به توسعه و اکتشاف

نیود. بلکه دفاع از موجودت خود و ضدیت با بیگانه

بود و کینه و آنهم بگفته آن مولوی آمیخته با هزاران

عقده و کینه و آمیخته با انحرافات و دست اندازی های

مغرضین و بیگانگان.

حرب دموکراتیک خلق با تضاد ها و اختلافات

فرار مکملہ از جنگ سالار

خبرنگار طیوں افغانستان گزارش میدهد که به اثر فشار و آزار و اذیت یکی از تفنگداران قاضی مکملہ بگرام مجبور به ترک آن ولسوالی گردیده با دفتر و دیوان خود به شهر چاریکار فرار نمود.

گزارش می افزاید قاضی و پرسونل مکملہ ولسوالی بگرام در حالی به شهر چاریکار نقل مکان نمودند که عملاً مشولیت امور قضا را در بگرام بدش دارند.

قاضی موصوف بعد از آنکه با رعایت سلسلہ مراتب از خشونت و بد رفاقتی تفنگدار محل به مراجع مافوق شکایت نموده و کسی به دادش نرسید. مجبور به ترک آن ولسوالی گردید. اخراج قاضی مکملہ با دفتر و دیوان از ساحه مشمولیت شاید در نوع خود یکی از موثرترین مظاہر مبارزه سلاح و قانون باشد. در شرایطی که مسئله خلع سلاح و ملکی سازی و رفتمندی به طرف جامعه مدنی مطرح است در کشمکش سلاح و قانون این ماجرا میتواند یکی از های بزرگ قانون در برابر سلاح به شمار آید و نشان میدهد که تفہم جای عدالت را میگیرد.

با این حال دانشمندان مژده غلبہ برایون ویروس و حشت ناک را داده اند. سازمان صحي جهان اعلام کرد که آزمایش ها نشان داده که ویروس عامل "بسیار شدید دستگاه تنفسی" یا سارس نوع پیشرفتی از ویروس "کورونا" میباشد که سرما خورده گی معمولی در انسان ایجاد میکند.

مقامات این سازمان با ابراز خورسندی از این کشف اظهار داشتند که به دانشمندان امکان خواهند داد تا تلاش خود را برای یافتن شیوه درمان و مداوای این بیماری متوجه کنند. آزمایش متذکره توسط محققان دانشگاه "اراموس" در هالند انجام شد. جمعاً (۳۱) آزمایشگاه در سراسر جهان در مورد بیماری سارس با سازمان صحي جهان همکاری میکنند. تا کنون در حدود ۳۰۰۰ تن در پیش از ۲۰ کشور دنیا به این بیماری مبتلا شده اند. دوکتوران میگویند علام بیماری سارس شامل تب، اختلالات تنفسی، سرفه، نفس تنگی، درد عضلات و کسالت میباشد.

میشود ویروس کشنه این مرض اولین بار در ایالت گوانگدونگ چین پیدا شد و از آنجا به هانگ کانگ برده شده است. طبق آخرین خبرها تا تهیه این گزارش تعداد قربانیان سارس در هانگ کانگ به هشتاد و یک تن و در سراسر جهان به دو صد تن میرسد و در هانگ کانگ تعداد مبتلایان این بیماری به ۱۳۰۰ نفر میرسد.

سازمان صحي جهان چین را متهم کرد که موارد ابتلاء به سارس را اعلام نکرده است در همین حال مقامات ویتمان به منظور جلوگیری از گسترش سارس مرز آن کشور را با چین بسته اند. در کانادا که در میان کشورهای غیر آسیای بیشترین تعداد مبتلایان به سارس را دارد اقدامات شدیدی برای قرنطین افراد مشکوک به ابتلاء این بیماری در بزرگترین شهر آن کشور تورنتو روی داشت گرفته شده است. در سنگاپور گوچوک تانگ صدر اعظم آن کشور گفت که شیوع ویروس سارس بدترین بحران است که تا کنون کشورش به آن روپرتو شده است گفته میشود در سنگاپور ۱۴ نفر در اثر ابتلاء به سارس مرد و ۱۷۲ تن به این بیماری مبتلا هستند. هند از ابتلاء یک نفر به بیماری سارس اطلاع داده و آسترالیا به سازمان صحي جهان گزارش داده که سه کودک که از کانادا وارد استرالیا شدند احتمالاً مبتلا به سارس بودند.

ارقام تلفات روز به روز بلند میروند. دولت چین به میلیون ها دانشجوی آن کشور گفته که از مسافت در خلال تعطیلات ملي ماه می خوداری کنند.

• یما

سارس،

بیماری اسرار آمیز

آخر از شیوع بیماری اسرار آمیزی در سراسر جهان خبر داده میشود که روز به روز در حال گسترش بوده و به گفته رسانه های خبری تصور

دشوار او ومه

او اتمه.....

کی پوره او دیره اغیزمنه ونده واخلو او سپیخلی افغانی ملی کلتور چی د وروری، بیا رغونی، ملی پخلانی او اولسی یووالی تاریخی بنسیت لری بیا بیا په خپل افغانی غرور په خپل منځ کی راواپاروو.

د خپل منځی تفاهم او صلاحیت تر لاسه کولو په صورت کی ممکنه ده چی دولت او چارواکی د اولس غوبښتو ته مثبت خواب ووايي. به غير له دی دولت به وايي چې اولس له موږ خخه راضی دی او ګواکی فکر کوي چې همدومره کار کفايت کوي. نه! هیخ کار، هیخ شی، هیخ امور، جور، سمبال او کافی نه دي. اولس باید خپله، خپلی چاری د خپل منځی تفاهم حل و فصل او ضرورت په اساس تر لاسه او ترسه کړي

در کاخ سفید مسئله تاراج

موزیم عراق تشنج ایجاد نمود سه تن از مشاوران فرهنگی پرزدنت بوش در اعتراض به ناتوانی ارتش آمریکا در جلوگیری از تاراج موزیم بغداد از وظائفشان استعفا دادند.

این سه تن که مارتین سولیوان، ریچارد لاینر و گری ویکن نام دارند عضو شورای مشورتی اموال فرهنگی کاخ سفید بودند.

ریچارد لاینر یکی از آنان می گوید آمریکا ارزش نفت را می داند اما ارزش آثار باستانی را نمی داند به گفته آقای لاینر نظامیان آمریکا نسبت به میراث فرهنگی عراق کاملاً بی اعتمنا بودند. دولت آمریکا اکنون گروهی از بازرسان اف بی آی را به عراق فرستاده تا آثار باستانی تاراج شده را جستجو کنند در جمله آثاری که از موزیم بغداد به سرقت رفته جام زرینی به قدامت پنج هزار سال و تندیس غول پیکر مفرغین شامل می باشد.

نظارین می گویند اقدامات بعد از تاراج به نوشداروی بعد از مرگ سهراب شاهت دارد.

پل زیمانسکی استاد باستان شناسی

در دانشگاه بوستون وضعیت تاراج موزیم بغداد را این طور تعریف میکند "وحشیانه رفتار کرده ایم، ما نظم و قانون را درهم شکستیم. اویاشها به تاراج بردن و ما به تماسا ایستادیم"

به دعوت یونسکو سی متخصصین بین المللی در پاریس گردهم آمدند که برخی از آنان می گویند قبل از آغاز جنگ به دولت آمریکا هشدار داده بودند که امکان تاراج آثار باستانی عراق وجود دارد. رئیس یونسکو خواستار تشکیل پوшش مخصوص حفظ میراث های فرهنگی عراق شد. این متخصصان می خواهند برای جلوگیری از خروج آثار تاراج شده باستانی از عراق افرادی را به عراق اعزام نمایند. بسیاری از کشورها و موزیم های جهان در امر کمک به نجات میراث فرهنگی عراق اعلام آمادگی نموده اند اما خیلی ها می گویند برخی از این آثار منحصر به فرد برای همیشه ناپدید شده اند.

با انهدام شیرازه حکومت صدام حسین در بغداد گنجینه ارزشمند پنجهزار و پنجصد ساله تمدن بین النهرين از نخستین مراحل تمدن بشر تا دوره ای بابل و آشور و خلفای عباسی بر باد رفت.

باستان شناسان ایالات متحده و سایر کشور ها نیروهای امریکایی را به خاطر کوتاهی در ممانعت از غارت موزیم ملي عراق مورد انتقاد قرار میدهند که با وجود اخطار جامعه علمی پتاگون در این رابطه بی تفاوت مانده است.

غارنگران در غوغایی که چهل و هشت ساعت به طول انجامید به گالری های موزیم ملی بورش برد و با گشودن گنجینه های آن ده ها هزار اثر باستانی و عتیقه را به سرقت برد یا نایود کردند. در این تاراج وحشیانه کتابخانه ملی عراق نیز طمعه حریق شد و اسناد و مدارک منحصر به فرد آن فنا گردید.

رامسفلد وزیر دفاع آمریکا گفت: نیروهای آمریکایی اجازه غارتگری را ندادند بلکه غارت موزیم خود بخود روى داده اما کولین پاول وزیر خارجه از زیان جبران ناپذیر به تلاش های دانشمندان برای درک گذشته بشریت سخن می گوید.

تاراج موزیم تمدن بین الذهرين

پکتاش

• لاهوت

مطبو عاتیان تر ګواښ لاندې

د یوی ټولني مطبوعات د هېټي په کلټوري ودي او پرمختګ پوري اړتیاګه که چېږي دا ټولنه په علمي او فرهنگي لحظه په ټول مادي او معنوی جهاتو کې متوازن حركت و نلري نو دا به د ټوله ناقص وجود سره چې تنه ی سلامته وي سر هم ولري مګر ژبه و نلري شاهست ولري.

ژورنالیزم او مطبوعات په یوہ ټولنه کي د یوہ جدي او مهم ضرورت په خير د اولسي ژوند په سیاسي واکمني، اقتصادي چارو، د کرنې پراختیا، رغونې او سوکالی او د ژوندانه په ټول چاپریاں پوری پوره رابطه لري.

د مطبوعات په وسیله ډولنې ټولنې نیمکړ تیاوې په ګوته کېږي مثبت او منفي تاثیرات په خرگندېږي او په دې توګه چارواکي دی ته هڅول کېږي چې د بدې کار په انجام سره ډولو خبریالانو هرات پېښود او نزدې له یوی نیمه هفتې خڅه زیاته موده کې له هرات خڅه هیڅ خبر نه وه یا د بنوونې او روزنې وزارت دمعین له خوا د ظهور افغان د "اراده" د نشراتي مسؤول مدیر نیول ډېرجالب خبر و ترټولو جالې خبره داچې ته به وابی د محترم معین صاحب د مقرري خای غلط شوی وي او ناخایي د امنیت له معینیت خڅه د بنوونې او روزنې په ورارت کې اشتباها مقرر شوی وي او هله دې مجبوره شوی وي تر خو څله دنده په مسؤولانه ډول تر سره کېږي (۱۰) همدا راز د افتاب د نشراتي مسؤول مدیر سید

فلاني سره پې وکتل او دخېل موقف او خدماتو (۱۱) رپوبت پې په شانداره مراسمو ورته خرگند کړ، د پلارني داراي (۱۲) خڅه پې دومره پيسې او هرسټي مظلومو هبادوالو ته وريا ووېشلي او داسې نوري غښې خبرې.

که چېږي ژورنالیستان او مطبوعات وغواړي په خېل ملي رسالت، مسلکي او تخصصي موقف تکه وکړي او د واکمنو دمنافعو خڅه په ملي هاخوا یا دیخوا خبرې اترې وکړي او یاپي یو خبرې رپورت خپور شې په دې صورت کې خمکه او آسمان سره تکر کوي او د قدرت حاکمان په غضب راخي یا په بندې کولو، په مرګ تهدیدولو، وهلو دبولو او چورتالا کولو لاس پورې کوي او ميل شوي ټول قواعد او نړيوال مقررات تر پېښولاندې کوي.

نېټې پو میاشت محکمکي احمد بهزاد د هرات واکمن اسماعیل خان له خوا په مرګ تهدید کړاۍ شو هغه مجبور شو چې هرات پېږدې د اسماعیل خان په دې عمل سره ډولو خبریالانو هرات پېښود او نزدې له یوی نیمه هفتې خڅه زیاته موده کې له هرات خڅه هیڅ خبر نه وه یا د بنوونې او روزنې وزارت دمعین له خوا د ظهور افغان د "اراده" د نشراتي مسؤول مدیر نیول ډېرجالب خبر و ترټولو جالې خبره داچې ته به وابی د محترم معین صاحب د شهرت په خاطر ډول مطبوعات، راډيو او ټلوږيون دې ته او کېږي شې چه فلانې حساب په میلسټیا کې ګډيون وکړ او په دې میلسټیا کې دومره مصرف شوی ف په فلانې بزکشي کې پې دومره آسو دومره انعامات وګټل، له

کامیابی های کوچک...

با قدرت های محلی نیز در جهت تمرکز امور و جریانات ملي، تحکیم مرکزیت عادلانه، ترغیب محلات به اطاعت کامل و سازنده از دولت مرکزی معطوف شده است و یا خیر.

به تعهدات محترم کرزی برګشتنه و نتیجه میکېږيم:

با در نظر داشت ظرفیت ها، امکانات و فرصت حکومت انتقالی، این تعهدات به حد کافی غنی و بزرگ است ولی وسائل و ابزاری که دولت برای تعمیل این تعهدات در اختیار دارد، ناکافی، غیر مؤثر و نگران کننده است. جناب کرزی در مرکز، کابینې یی در اختیار دارد که کرسی های آن بر اساس مصلحت های کوتا بینانه ګروهی و تنظیمی تقسیم شده و وزارت خانه های حداکثر به باشگاه های باشندگان اهل و نااهل و باسواند و بیسواند منطقه، ګروه و تنظیم مربوطه وزراء و ارکینن بالا رتبه آنها مبدل ګردیده، افراد مربوط به دگران یا اهل حرفة و تخصص اساساً تحويل ګرفته نمیشود و در بسیاری اپارات و ارگانها کار هزاران مامور بتابر

پارتي بازي و بی پروگرامی و بی ادارگی بالایی ها فقط به آمد و رفت و امضای حاضری محدود شده است. فاصله دولت با مردم روز به روز از دیداد یافته، جای شور و شوق، اميدها و هیجانات اولیه را پائس و سرخوردگی، افسردگی و ګنگستی فرامی ګیرد، در اطراف و محلات که وضع حاجت به ګفتن ندارد و بسیار تعجب آور هم نیست که این مرکز را محلات نیز تحويل نگیرند.

فکر می کنم که با این ایضاحات قطار کردن چیزهایی به نام پیشنهادات تحصیل حاصل و تکرار مکرات خواهد بود. آرزومندیم در پایان کار، مردم افغانستان و جهانیان جناب رئیس دولت انتقالی - اسلامی ما را صرف بخاطر داشتن شهامت اعتراف به ناکامی ها و نارسانی ها مورد ستایش قرار ندهند.

حسین مهدوی چې څو خوڅلې په تلفون کې په مرګ تهدید شوی او حنی د وروستي ریبوت په اساس ویل شویدی چې امنیتی مقاماتو خبرداری ده وکړي چې نور هور نشو کولای د افتاب د نشریې د مسؤول مدیر امنیت ټینګ کړو (۱۳)

خڅه چې " د پېچشبر له درې خڅه تېرېدل " ماین، کمین او داسې نوري ناخواли له خان سره لري.

همدا راز په دې وروستیو کې د مزار شریف د شادیانو په دېښته کې کله چې د روپړ خربال سره د درې یارانو د کروولا په موټر کې سپاره دی د وسله والو امنیتی واکسو (۱۴) لخواړول کېږي پوښته ورنه کېږي چې چېږي خې هغوي کارت ورنه بشکاره کوي. په هماغه شېه سم د مخې وریاندې د وهلو قیامت جوړوی اول په دسپرلی موټر ورڅه اخلي پیاپي پيسې، ټپ، ساعتونه، محابره او کامره ورڅه اخلي. د مزار شریف د بناړوالي په نوخې ډېږي او پیاپي تړي او په یوه خندق کې اچوي. امنیتی واکمن ورڅه خې، بیا دوې په ډېږو هلو خلو وروسته له خو ساعتونه څلې خانونه خلاصوی او ده مزار تر بناړه خانونه رسوی.

که چېږي ژورنالیزم او مطبوعات زموږ په هېټاد کې داسې تکسیاواو کې راګېر شې دا دمدنې ټولنې ډټپوری، د دموکراسۍ او د مطبوعاتو د آزادی سټونی څېړل هسې د ګونګنې خواری ده په دې توګه د دولت له مسؤولو مقاماتو خڅه هیله کېږي چې رون اندې تفکرات د مطبوعاتو او د هغه د چلواړونکو له زورونې خڅه ده لاس په سر شې او نور دې داسې ناخواли او سرګردانی له ور پېښوی.

د ۱۳۸۱ د غېړکولی په پای کې د نړيواله سترګولید په ترڅه کې پرانستله

دا جرګه د ټولو مخکنېو تعهداتو په خلاف د سترو قوماندانانو او والیانو چې مستقیماً بې په جنګونو کې ونډه در لوده په ګدون پېښتل شوهد لوښۍ ځړکې پرانستلو پورې عمومي تفکرات داسې وو چې او لوس پوری اپه لري چې خېل واکۍ خېلې تر لاسه کېږي او خېلې ټولنې په خېل ملې هود او یووالې د ترقی په لور و هڅوی سرې پېړه په خېل اوږد و تجربو چې په ۲۶ کلو کې موټر لاسه کېږي د عراق په جنګ کې موږوسته له ناتاره وليدې چې او لوس خېلې د خېلې ملې شتمنیو او ملي ارزښتونو ساتنه وکړه د مثال په ډول شېه او ورځی ډاکټرانو د او لوس د خدمت په خاطر خوب و نکر خو تنه ډاکټرانو به چوکیداری کوله او امنیت به یوی نیولی او اونورو په د شفاخاتی په دننده بیمارانو درمان کاوه به همدي لحظه اولسی او ملي مشارکت د ملي ګټوډ ساتني لپاره د یوی ټولنې ملي وڃې او د خود آګاهی او د مدنې ټولنې لپاره یو پیاوړ او اساسی ګام بلل کېږي که چېږي ټول لاس تر ټنې ګښتو او په دې استطمار شو چې ګواکۍ خارجيان به وطن راجهون کېږي داهسې خیال دی وطن زما او ستا دی دې پېږي خه د رحمان بابا شعر دله بې مصداق لري هر سرې تر خېل مقصده پورې یار دی * ماد خدای لپاره یار لیدلی نه دی افغانستان د سیاست اړښت په حساب په نړيواله کچه خانګرې اهمیت پیدا کړي، خارجيان چې راغلې دی او زمونې مژه مرسته کړي ګورې ودان. خو زمونې او ستا سې وظیفه ده چې له دی موقعت او فضا خڅه د خېل هیواد د سمسورتیا، بیا رغښې، ملي یووالې په لور، په خېل منځ تفاهم، راشه درشه په کار کې او لسی ګډيون (اشر) او اولسی یووالې

National Army, possible or impossible?

Regrettably we are witness to misusing formal of some words like: National Culture, National Unity, National Alliance, National Understanding and lots of derivations and combination of these words. Now, if you ask the users the meaning of the words, a small number of users can explain, but with different interpretations. For instance when the leaders of parties join each other for their personal purposes and benefits, the end conclusion is cracked to be national unity and alliance.

When our intellectuals, researchers and experts use the words of National Culture it gives a complicated and noncommittal explanation, which is rather fallacious and misleading. And the most important is the definition of the word nation, by our ideologues; analysts and politicians don't provide a clear understanding.

Deeply thinking, that the Nation is a result of the evolution of historical period which comprises the Economy, Culture, destination and common interests within a country that overcome natural economy, native culture, communications difficulties and historical bigotries that form the Nation. And the nation itself will strive to go forward to achieve their destiny and making the

Contents

In this issue of Tolu-e-Afghanistan:

- Declaration of editorial Board of the weekly about the major violation against the freedom of express by the different authorities in Afghanistan and calling for the urgent action and attention of the leadership of Jamaate-Islami Afghanistan, transitional authority of Afghanistan, joint command of ISAF, coalition forces against terrorism, United Nations and Human Right organization all over the world.
- An analytical article about "mirror successes and major fails regarding the annual report Hamed Karzi.

national culture, national economy and national government.

National army is also one of these concepts. In the past we had army, which had been formed under government direction.

Therefore, that army not only failed to defend national independence but also it turned to the hands of a means in which was frustrating to peace and prosperity, eventually contributed remarkably action to disharmony and civil war.

The current situation is more in disorder than was. The decision-makers who are going to form the army consider it as a coalition or their perception of national unity, in which their representatives are introduced as to form national unity. And it is possible that these imaginations will lead to conspiracies to coup d'etats.

Further more, how can we form

this army under current tough economic circumstances? By help other countries? How about army technology? And technical training? Furthermore, how clear is the national objective inculcated into soldiers in term of friends and foes? Are the army facilities of at least region countries considered and analyzed in its formation? And lots of more? Considering these problems ambiguities and disorder isn't of word "national army" gives the meaning of deceit and lie?

Hope predicament wouldn't cheat people, wouldn't play with people; destinies only and only manipulating in words of army.

We recommend because instead of units, we use terms like: "disciplinary force and national police. The job for which they are designated is internal security rather than national defense. In the formation process, instead of appointing elements by references of power, we should recruit conscripts.

And we ask those honest and clear-sighted not only be sensitive to these great national concepts, but also provoke other's sensitivity.

Land Rights Are a Major Source of Conflict in Afghanistan

Written By Liz Alden Wiley

AREU finds land ownership problems are fuelling and sustaining conflict in Afghanistan; it calls for legal and political action at national and community levels to provide stability

Disputes over land ownership are escalating conflict in Afghanistan at a time when stability is essential to reconstruction, a recently-released AREU paper reports.

From the returning refugee widow who is unable to wrest her husband's land from his family, to villagers evicted by a land-hungry warlord, to the drought-defeated farmer who has sold his last plot for food, land insecurity is widespread and exacerbated by an overlapping muddle of laws, policies and titles. Untangling land conflict and clarifying property law is a key task of the current administration.

"Lasting recovery cannot be found without restoring stability in land relations," writes author Liz Alden Wiley, a rural development strategist specialising in land tenure.

In Land Rights in Crisis:

Restoring Tenure Security in Afghanistan. Wiley concludes that Afghans will find no lasting peace until the government develops the political and legal instruments to secure land rights. In particular, policy makers must define basic ownership principles in the constitution and encourage local initiatives to develop policy and practice.

To date, Wiley reports, land issues have been only peripheral to the reconstruction agenda. The government has pursued short-term solutions aimed at attracting foreign investment, overlooking a deep-rooted, contentious history of bad land relations in Afghanistan, the paper says.

"[The current strategy] fails to consider the role that conflict over space, particularly rural space, has played in driving and sustaining conflict in Afghanistan in the last quarter century," Wiley writes.

Worse, the very substance of land law is a matter of debate. Land tenure is currently governed by four separate legal systems with vast gaps and loopholes. Though the current administration has created a special court to hear land claims, it has not developed laws upon which the court can base its judgments.

Wiley fears these difficult issues will be sidelined by the constitutional loya jirga in October and the national elections next June. Because land relations lie at the heart of Afghanistan's agrarian economy, addressing the problems head-on will help resolve larger issues of security, governance and social cohesion.

The paper reports that a significant and growing number of Afghans

living in rural areas are either landless or own farm plots too small for survival. Population growth, refugee return, opium poppy production, ethnic tension and drought are increasing land-grabbing, indebtedness and poverty. Competition between nomads and settled farmers over valuable pasture continues to ignite armed conflict in the country's northern and central regions.

These disputes are particularly destabilising in a country where the amount of arable land is only 12 percent, but much of the population depends on farming to earn a living.

Even for those who do hold land, ownership is highly uncertain. A history of failed land reforms, overlapping legal systems and feudal relations means that there are often multiple, legitimate claims over the same plot.

"At any given time, a single farmer may be owner, tenant, sharecropper and mortgagor – and may be in transition from one status to another with respect to one or more of his plots," the report says.

Years of misdirected policy have entrenched, rather than improved, these deeply inequitable relations. Remedies have been poorly executed by the government and NGOs.

"[T]he aid community has tended to reinforce the perception that land ownership problems are too complex, bewildering or sensitive to address at this time," the report says.

The Karzai administration's chief land policy aims to solve disputes by restoring land rights to pre-1978 owners and embarking on a long and costly process of entitling and documenting ownership to encourage foreign investment. Afghanistan's history and lessons learned in other contexts suggest that forcing such policies without addressing underlying grievances will only make things worse.

Instead, the paper calls on the government to frame a comprehensive set of land rights policy in the new constitution. The judiciary should support the newly-formed land claims court by devising transparent laws and procedures that include religious, state and customary practice in order to provide an adequate basis to rule.

However, Wiley cautions that national policy and law will only go so far to solve Afghanistan's land crisis. She urges the government to create and support innovative local approaches to resolving disputes and addressing inequities, particularly regarding the rights of women and returning refugees. Only through such localised approaches, driven by ordinary Afghans, will tenure security – and peace – be restored.

"The outstanding question is whether matters of land security may be tackled before peace and stability are restored. While the theoretical answer may be no, sustained order is unlikely to be achieved without addressing land conflicts," the report concludes.